

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022

M I A S T O
C Z E L A D Ź

Czeladź, kwiecień 2023 r.

Spis treści

SPIS TREŚCI.....	2
1. WSTĘP.....	3
2. STAN JAKOŚCI ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY CZELADŹ W LATACH 2021-2022.....	4
2.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	4
2.2. Zagrożenia hałasem.....	6
2.3. Pola elektromagnetyczne	16
2.4. Gospodarka wodami	16
2.5. Gospodarka wodno – ściekowa	20
2.6. Zasoby geologiczne.....	23
2.7. Gospodarka odpadami	26
2.8. Zasoby przyrodnicze	29
2.9. Zagrożenie poważnymi awariami	31
3. DANE POZYSKANE DO RAPORTU	32
4. METODA OCENY I ANALIZA REALIZACJI ZAŁOŻEŃ POŚ	32
5. OCENA REALIZACJI POŚ	42
6. PODSUMOWANIE	47
SPIS TABEL.....	49

1. Wstęp

Przedmiotem niniejszego opracowania jest raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022.

Zgodnie z art. 25 pkt. 8 ppkt a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2023 poz. 1094, ze zm.), opracowany raport z wykonania programu ochrony środowiska Burmistrz ma obowiązek zamieścić w Biuletynie Informacji Publicznej.

Obowiązek sporządzania raportów z wykonania programu ochrony środowiska przez organ wykonawczy gminy, a następnie przedstawienia ich Radzie Miejskiej w cyklu dwuletnim wynika z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2556, ze zm.).

Obowiązek sprawozdawczy jest następstwem realizacji przez gminę Czeladź zapisów zawartych w art. 17 ust. 1 ww. ustawy, który obliguje Burmistrza do opracowania Programu ochrony środowiska uwzględniając cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych do realizacji ochrony środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju. W związku z ustawą z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw ([Dz.U. 2022 poz. 1576](#)) politykę ekologiczną państwa, zgodnie z którą opracowywane były programy ochrony środowiska, zastąpiono polityką ochrony środowiska, która m.in. winna być prowadzona za pomocą wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska. Zgodnie z art. 14 ust. 1. polityka ochrony środowiska jest prowadzona na podstawie strategii rozwoju, programów i dokumentów programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1259, ze zm.).

Zakres Raportu powinien odpowiadać treści przyjętego Programu.

Raport ma charakter informacyjny i podsumowujący w zakresie działań przewidzianych do realizacji przez gminę Czeladź oraz inne jednostki i podmioty wykonujące na terenie gminy zadania związane z szeroko rozumianą ochroną środowiska. Informacje przedstawione w Raporcie odnoszą się do harmonogramu działań własnych oraz monitorowanych, inwestycyjnych i nieinwestycyjnych przewidzianych do realizacji w latach 2021-2022 dla osiągnięcia przyjętych w Programie celów. Raport stanowi zatem próbę oceny stopnia i efektów realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź, ukazania postępów jakie udało się osiągnąć w zakresie wykonania oraz dalszych potrzeb w płaszczyźnie związanej z ochroną środowiska.

W Raporcie przedstawiono również informacje dotyczące realizacji wskaźników założonych w Programie oraz ich recenzję.

2. Stan jakości środowiska na terenie gminy Czeladź w latach 2021-2022

2.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Roczna ocena jakości powietrza wykonywany przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska pozwala uzyskać informacje na temat stężeń: dwutlenku azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla, benzenu, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, pyłu zawieszonego PM₁₀, benzo(a)pirenu, arsenu, kadmu, niklu, ołowiu i ozonu.

W celu oceny jakości powietrza na terenie województwa śląskiego wyznaczono 5 stref:

- Aglomeracja górnośląska,
- Aglomeracja rybnicko-jastrzębska,
- Miasto Bielsko-Biała,
- Miasto Częstochowa,
- Strefa śląska (do której zakwalifikowano gminę Czeladź).

Wyniki klasyfikacji jakości powietrza wynikające z *Rocznej oceny jakości powietrza w Województwie Śląskim* z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzkiego dla strefy śląskiej przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Wynikowe klasy dla strefy śląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Symbol klasy wynikowej											
	SO ₂	NO ₂	PM ₁₀	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃ ¹	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2.5} ²
2021	A	A	C	A	A	A	A	A	A	A	C	C
2022	A	A	C	A	A	A	A	A	A	A	C	C

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim.

1) Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

2) Dla pyłu PM_{2,5} – poziom dopuszczalny I faza, strefa śląska uzyskała klasę C, pozostałe strefy klasę A

Wynik oceny strefy śląskiej za lata 2021 i 2022, w której położona jest gmina Czeladź wskazują że dotrzymane są poziomy dopuszczalne lub poziomy docelowe substancji w powietrzu (klasa A) ustanowione ze względu na ochronę zdrowia dla następujących zanieczyszczeń:

- dwutlenku siarki,
- dwutlenku azotu,
- ołowiu,
- benzenu,
- tlenku węgla,

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022

- arsenu,
- kadmu,
- niklu,
- ozonu.

Roczna ocena jakości powietrza dla strefy śląskiej wskazała, iż przekroczony został:

- dopuszczalny poziom dla pyłu zawieszonego PM10,
- dopuszczalny poziom dla pyłu zawieszonego PM2.5,
- docelowy poziom dla benzo(a)pirenu.

Ze względu na ochronę roślin został przekroczony poziom dopuszczalny ozonu.

Bezpośrednio na terenie gminy Czeladź w latach 2021-2022 odnotowano następujące przekroczenia:

- Poziom dopuszczalny Śr. 24-godz. PM10,
- Poziom dopuszczalny (II faza) PM2.5,
- Poziom docelowy BaP (PM10) Średnia roczna.

Na terenie gminy Czeladź w roku 2023 odnotowano 3 dni z występującymi przekroczeniami Poziomu II PKD.

Od 1 lipca 2021 roku każdy właściciel i zarządca budynku ma obowiązek zgłosić źródła ogrzewania i spalania paliw do Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków (CEEB). Deklarację można złożyć metodą tradycyjną w urzędzie lub wysłać pocztą, a także online. CEEB to Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków ustanowiona ustawą z dnia 28 października 2020 r. o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw. Prowadzi ją Główny Urząd Nadzoru Budowlanego (GUNB). W latach objętych Raportem prowadzono obsługę bazy CEEB.

W 2021 r. wprowadzono 431 deklaracji, w tym 283 deklaracje zostały wprowadzone przez pracowników gminy. W 2022 r. wprowadzono 4537 deklaracji, w tym 2726 deklaracji zostało wprowadzonych przez pracowników gminy.

W dniu 14 grudnia 2020 r. Miasto Czeladź zawarło porozumienie z WFOŚiGW w Katowicach w sprawie realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”. Od 1 lutego 2021 r. Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Zewnętrznych prowadzi Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny programu Czyste Powietrze. Od początku 2021 roku do końca 2022 roku przygotowano dla mieszkańców 159 wniosków o dofinansowanie, zorganizowano 7 spotkań z mieszkańcami.

Ponadto we wrześniu 2022 r. Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Zewnętrznych przygotował wniosek o dofinansowanie w ramach Programu Ciepłe Mieszkanie realizowanego przez WFOŚiGW w Katowicach. W dniu 30.12.2022 r. podpisano umowę o dofinansowanie na kwotę 2 068 000,00 zł. Szacuje się, że w ramach tego Programu zostaną zrealizowane inwestycje w około 100 lokalach mieszkalnych na terenie Miasta.

Dodatkowo w 2022 roku Miasto przystąpiło do projektu „Śląskie. Przywracamy błękit” finansowanego ze środków Unii Europejskiej. Jest to największy w Europie projekt ochrony powietrza, obejmujący swoim zasięgiem całe województwo śląskie. Projekt współfinansowany jest z Programu LIFE Unii

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022

Europejskiej – program działań na rzecz środowiska i klimatu oraz Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Projekt będzie realizowany do 31 grudnia 2027 roku.

W ramach projektu utworzone zostało w Urzędzie Miasta stanowisko Ekodoradcy, którego priorytetem i zadaniem jest:

- doradztwo mieszkańcom i instytucjom w doborze ekologicznych źródeł ciepła,
- przedstawienie procedur administracyjnych związanych z wymianą kotła na bardziej ekologiczny oraz udzielanie informacji na temat istniejących programów, z których można uzyskać dofinansowanie na ten cel,
- wskazanie mieszkańcom źródła dofinansowania,
- organizowanie dla dzieci i młodzieży zabaw i konkursów związanych z tematyką czystego powietrza oraz zagrożeń smogiem,
- w ramach imprez miejskich i lokalnych organizowanie spotkań informacyjno - edukacyjnych związanych z czystym powietrzem,
- przeprowadzanie działań kontrolnych na rzecz poprawy jakości powietrza,
- edukacja skierowana do osób dorosłych na temat rodzajów zanieczyszczeń powietrza, emisji przemysłowej, transportowej, a także pyłów zawieszonych smogu, tlenku azotu, dwutlenku węgla, tlenków siarki, wpływu zanieczyszczeń na zdrowie człowieka, monitorowanie jakości powietrza oraz działań na rzecz jego poprawy,
- organizowanie warsztatów dla dzieci i młodzieży dotyczące kształtowania zachowań proekologicznych,
- udzielanie informacji na temat możliwości podniesienia efektywności energetycznej budynków.

Na podstawie danych z rocznej oceny jakości powietrza na terenie województwa śląskiego, na terenie gminy Czeladź w analizowanych latach, stan jakości powietrza nie uległ zmianie.

2.2. Zagrożenia hałasem

Hałas drogowy

Hałas komunikacyjny ma dominujący wpływ na klimat akustyczny środowiska. Czynniki wpływające na poziom hałasu komunikacyjnego to: natężenie i płynność ruchu, udział pojazdów ciężarowych w strumieniu pojazdów, prędkość strumienia pojazdów, położenie dróg oraz rodzaj nawierzchni, ukształtowanie terenu, przez który przebiega trasa komunikacyjna, charakter obudowy trasy i rodzaj sąsiadującej z trasą zabudowy. Hałas ten koncentruje się wzdłuż szlaków komunikacyjnych, ma więc charakter liniowy.

Dla hałasu drogowego, dopuszczalne wartości poziomów hałasu wynoszą w porze dziennej – w zależności od funkcji terenu – od 50 do 65 dB, w porze nocnej 45 do 56 dB.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022

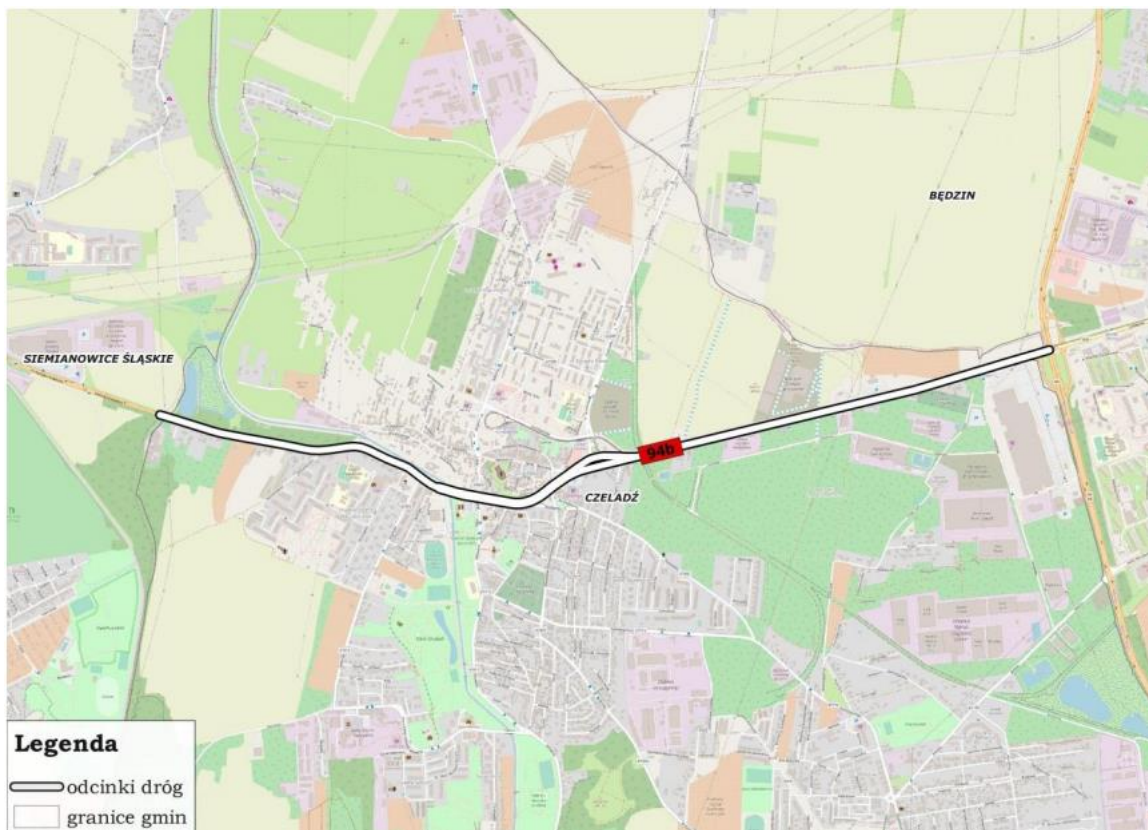
W obrębie miasta znajdują się strategiczne dla konurbacji górnośląskiej szlaki komunikacyjne, w tym droga DK 86 oraz DK 94. Drogi łączące Czeladź z pozostałymi miastami cechują się znacznym obciążeniem w godzinach rannych i wieczornych.

W ostatnich czterech latach na terenie gminy Czeladź nie prowadzono pomiarów hałasu drogowego przez GIOŚ. Pomiary te były prowadzone w innych gminach powiatu będzińskiego.

Ocena klimatu akustycznego na podstawie Programu ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2023

Uchwałą Nr VI/12/8/2019 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 26 sierpnia 2019 r. przyjęto Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2023 dla terenów poza aglomeracjami, położonych wzdłuż odcinków dróg o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie i odcinków linii kolejowych o natężeniu ruchu powyżej 30 000 pociągów rocznie.

W ramach opracowania Programu dokonano analizy odcinka drogi krajowej nr 94, zgodnie z poniższym rysunkiem oraz tabelą.

Rysunek 1. Lokalizacja analizowanego odcinka drogi DK94.

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2023.

Tabela 2. . Opis fragmentu analizowanej drogi DK94.

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Numer drogi	Opis fragmentu	Kilometraż		Długość [km]
		początek	koniec	
DK94b	Czeladź – Będzin	14+170	18+360	4,190

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla województwa śląskiego do roku 2023.

Na analizowanym obszarze dla pory dziennej przekroczenia sięgały pierwszej linii zabudowy i ich wartość przy budynkach chronionych dochodziła do 5 dB. W paru miejscach przekroczenia osiągały wartości do 10 dB. W jednym miejscu przekroczenie osiągnęło wartość do 15 dB. Dla pory nocnej przekroczenia sięgały pierwszej linii zabudowy i ich wartość przy budynkach chronionych dochodziła do 10 dB.

Do rekomendowanych działań w programie wskazano remont nawierzchni drogi na całym odcinku.

Ocena klimatu akustycznego na podstawie Programu ochrony środowiska przed hałasem dla powiatu będzińskiego do roku 2023

Uchwałą nr XVII/227/2020 Rady Powiatu Będzińskiego z dnia 27 kwietnia 2020 r. przyjęto Program ochrony środowiska przed hałasem dla Powiatu Będzińskiego do roku 2023.

W programie wskazano zestawienie obszarów objętych przekroczeniami dopuszczalnych poziomów hałasu na terenie gminy Czeladź, zgodnie z poniższą tabelą.

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Tabela 3. Zestawienie obszarów objętych przekroczeniami dopuszczalnych poziomów hałasu na terenie gminy Czeladź.

Lp.	Nazwa obszaru	Rodzaj terenów narażonych na hałas	Przedział maksymalnych przekroczeń [dB]		Sumaryczna wartość wskaźnika M	Szacunkowa liczba mieszkańców narażonych na hałas	Zarządca
			LDWN	LN			
1	DK94 – ul. Staszica od ul. Grodzieckiej do ul. Bytomskiej (od km 14+250 do km 16+050)	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, mieszkaniowo – usługowa, wielorodzinna	10-15	5-10	111,2	252	GDDKiA
2	DK 94 – ul. Będzińska od ul. Handlowej do ul. Grodzieckiej (Czeladź-Będzin, od km 16+200 do km 18+000)	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, mieszkaniowo - usługowa	10-15	5-10	76,9	74	GDDKiA
3	Ul. Katowicka (od ul. 1 Maja do ul. Reymonta)	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wielorodzinna, zabudowa oświaty	5-10	0-5	23,3	136	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie
4	Ul. Nowopogońska (od ul. Mystłowickiej do ul. Wiejskiej)	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wielorodzinna	5-10	0-5	20,2	81	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie
5	Ul. Nowopogońska (od ul. Katowickiej do ul. Żytniej)	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	5-10	0-5	19,5	117	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie
6	Ul. Katowicka (od ul. Reymonta na południe ok. 400 m)	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	5-10	0-5	13,8	27	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie
7	Ul. Katowicka (od granicy miasta do ok. 400 m w kierunku północnym)	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wielorodzinna	5-10	0-5	12,2	26	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie
8	Ul. 1 Maja (od ul. Staszica do ul. Bytomskiej)	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wielorodzinna	5-10	0-5	8,3	34	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie
9	Ul. Wiejska (odc. od ul. Nowopogońskiej do ok. 150m za skrzyżowaniem z ul.	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna	5-10	0-5	6,2	53	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Lp.	Nazwa obszaru	Rodzaj terenów narażonych na hałas	Przedział maksymalnych przekroczeń [dB]		Sumaryczna wartość wskaźnika M	Szacunkowa liczba mieszkańców narażonych na hałas	Zarządca
			LDWN	LN			
	Wiosenną)						
10	Ul. Nowopogońska (od ul. Wiejskiej do granicy miasta)	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wielorodzinna, zabudowa oświaty	5-10	5-10	4,5	34	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie
11	Ul. Legionów (od ul. Staszica do ul. Miłej)	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, wielorodzinna	0-5	brak	7,0	147	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie
12	Ul. Tuwima (od ul. Szpitalnej do ul. Grodzieckiej)	Zabudowa wielorodzinna	0-5	0-5	3,1	118	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie
13	Ul. Szpitalna (od ul. Tuwima do ul. Wojkowickiej)	Zabudowa wielorodzinna, zabudowa oświaty, zabudowa szpitalna	0-5	brak	0,7	72	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla powiatu będzińskiego do roku 2023.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022

Zdecydowanie największe oddziaływanie stanowi hałas drogowy, a maksymalne przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu wskazane w POŚPH dla Powiatu Będzińskiego dla tego źródła hałasu występują dla wskaźnika LDWN, zawierają się w przedziale 5-10 dB i w każdym przypadku są większe bądź równe przekroczeniom wyrażonym wskaźnikiem LN.

Pierwszą grupę działań naprawczych stanowią działania krótkoterminowe, których realizacja przewidziana jest do roku 2023 i do których przydzielono wszystkie odcinki dróg, spełniające przynajmniej jeden z następujących warunków:

- wykazano dla nich maksymalne przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu z zakresu 5 – 10 dB oraz posiadają zły lub niezadowolający stan nawierzchni;
- zarządca drogi posiada już wobec niej sprecyzowane plany inwestycyjne na najbliższą przyszłość (planowana przebudowa ul. Katowickiej w Czeladzi – zgodnie z Wieloletnią Prognozą Finansową na lata 2019 – 2025, przyjętą Uchwałą nr IX/137/2019 Rady Powiatu Będzińskiego z dnia 26 sierpnia 2019 r.). Część zakresu inwestycji zrealizowano przez Miasto w ramach inwestycji „Zintegrowane punkty przesiadkowe A-T-R/A-R w mieście Czeladź wraz z przedsięwzięciami towarzyszącymi”.

Drugą grupę działań naprawczych stanowią działania długoterminowe, których realizacja przewidziana jest w okresie niniejszego oraz kolejnych Programów ochrony środowiska przed hałasem po roku 2023 i do których przydzielono wszystkie odcinki dróg, spełniające przynajmniej jeden z następujących warunków:

- wykazano dla nich maksymalne przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu z zakresu 5 – 10 dB oraz posiadają dobry stan nawierzchni;
- wykazano dla nich przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu z zakresu 0 – 5 dB.

Wykaz planowanych działań przedstawiono w poniższej tabeli.

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Tabela 4. Wykaz planowanych działań na drogach zlokalizowanych na terenie gminy Czeladź w ramach realizacji Programu ochrony środowiska przed hałasem dla powiatu będzińskiego do roku 2023.

Lp.	Nazwa obszaru działań	Przedział maksymalnych przekroczeń [dB]		Wskaźnik M przed realizacją działań	Wskaźnik M przed realizacją działań	Prognozowana redukcja poziomu hałasu [dB]	Jednostka odpowiedzialna za realizację działania	Termin realizacji
		LDWN	LN					
1	Ul. Katowicka (od ul. 1 Maja do ul. Reymonta)	5-10	0-5	23,3	Działania: - przebudowa nawierzchni drogi do roku 2023 (plany inwestycyjne zarządcy) - kontrola stanu technicznego drogi po przebudowie - kontrola prędkości ruchu oraz stanu technicznego pojazdów	Do 3	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie, Policja	Do 2023 r.
2	Ul. Nowopogońska (od ul. Mysłowickiej do ul. Wiejskiej)	5-10	0-5	20,2	Stan drogi – niezadawalający Działania: - wymiana nawierzchni na nawierzchnię cichą - kontrola stanu technicznego drogi po wymianie nawierzchni - kontrola prędkości ruchu oraz stanu technicznego pojazdów	Do 5	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie, Policja	Do 2023 r.
3	Ul. Katowicka (ok. 400 m na południe od ul. Reymonta)	5-10	0-5	13,8	Działania: - przebudowa nawierzchni drogi do roku 2023 (plany inwestycyjne zarządcy) - kontrola stanu technicznego drogi po przebudowie - kontrola prędkości ruchu oraz stanu technicznego pojazdów	Do 3	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie, Policja	Do 2023 r.
4	Ul. Katowicka (od granicy miasta do ok. 400 m w kierunku północnym)	5-10	0-5	12,2	Działania: - przebudowa nawierzchni drogi do roku 2023 (plany inwestycyjne zarządcy) - kontrola stanu technicznego drogi po przebudowie - kontrola prędkości ruchu oraz stanu technicznego pojazdów	Do 3	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie, Policja	Do 2023 r.

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Lp.	Nazwa obszaru działań	Przedział maksymalnych przekroczeń [dB]		Wskaźnik M przed realizacją działań	Wskaźnik M przed realizacją działań	Prognozowana na redukcja poziomu hałasu [dB]	Jednostka odpowiedzialna za realizację działania	Termin realizacji
		LDWN	LN					
5	Ul. Nowopogońska (od ul. Katowickiej do ul. Żytniej)	5-10	0-5	19,5	Stan drogi – dobry Działania: - wymiana nawierzchni na nawierzchnię cichą - kontrola stanu technicznego drogi po wymianie nawierzchni - kontrola prędkości ruchu oraz stanu technicznego pojazdów	Do 5	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie, Policja	Po 2023 r.
6	Ul. 1 Maja (od ul. Staszica do ul. Bytomskiej)	5-10	0-5	8,3	Stan drogi – dobry Działania: - wymiana nawierzchni na nawierzchnię cichą - kontrola stanu technicznego drogi po wymianie nawierzchni - kontrola prędkości ruchu oraz stanu technicznego pojazdów	Do 5	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie, Policja	Po 2023 r.
7	Ul. Wiejska (odc. od ul. Nowopogońskiej do ok. 150m za skrzyżowaniem z ul. Wiosenną)	5-10	0-5	6,2	Stan drogi – dobry Działania: - wymiana nawierzchni na nawierzchnię cichą - kontrola stanu technicznego drogi po wymianie nawierzchni - kontrola prędkości ruchu oraz stanu technicznego pojazdów	Do 5	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie, Policja	Po 2023 r.
8	Ul. Nowopogońska (od ul. Wiejskiej do granicy miasta)	5-10	0-5	4,5	Nawierzchnia przebudowana w 2017 r. Stan drogi – dobry Działania: - kontrola stanu technicznego drogi po wymianie nawierzchni - kontrola prędkości ruchu oraz stanu technicznego pojazdów	Do 2	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie, Policja	Po 2023 r.
9	Ul. Legionów (od ul. Staszica do ul. Miłej)	0-5	Brak	7,0	Stan drogi – niezadowolający Działania: - wymiana nawierzchni na nawierzchnię o	Do 3	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie, Policja	Po 2023 r.

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Lp.	Nazwa obszaru działań	Przedział maksymalnych przekroczeń [dB]		Wskaźnik M przed realizacją działań	Wskaźnik M przed realizacją działań	Prognozowana redukcja poziomu hałasu [dB]	Jednostka odpowiedzialna za realizację działania	Termin realizacji
		LDWN	LN					
					zredukowanej hałaśliwości - kontrola stanu technicznego drogi po wymianie nawierzchni - kontrola prędkości ruchu oraz stanu technicznego pojazdów			
10	Ul. Tuwima (od ul. Szpitalnej do ul. Grodzieckiej)	0-5	0-5	3,1	Stan drogi – dobry Działania: - wymiana nawierzchni na nawierzchnię o zredukowanej hałaśliwości - kontrola stanu technicznego drogi po wymianie nawierzchni - kontrola prędkości ruchu oraz stanu technicznego pojazdów	Do 3	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie, Policja	Po 2023 r.
11	Ul. Szpitalna (od ul. Tuwima do ul. Wojkowickiej)	0-5	Brak	0,7	Stan drogi – dobry Działania: - wymiana nawierzchni na nawierzchnię o zredukowanej hałaśliwości - kontrola stanu technicznego drogi po wymianie nawierzchni - kontrola prędkości ruchu oraz stanu technicznego pojazdów	Do 3	Powiatowy Zarząd Dróg w Będzinie, Policja	Po 2023 r.

Źródło: Program ochrony środowiska przed hałasem dla powiatu będzińskiego do roku 2023.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022

. W latach objętych Raportem podjęto realizację projektów:

- Ul. Katowicka (od ul. 1 Maja do ul. Reymonta)
- Ul. Nowopogońska (od ul. Mysłowickiej do ul. Wiejskiej)
- Ul. Katowicka (ok. 400 m na południe od ul. Reymonta)

Hałas kolejowy

Mapa akustyczna powiatu będzińskiego wskazuje, że oddziaływanie akustyczne linii kolejowych mieści się niemal w całym powiecie w granicach dopuszczalnych norm, nie dochodzi do przekroczeń na terenie Gminy Czeladź.

Hałas tramwajowy

Analizy przeprowadzone na etapie „Mapy akustycznej Powiatu Będzińskiego” wykazały, iż hałas tramwajowy stanowi drugie po drogowym dominujące źródło na rozpatrywanym terenie, zarówno pod względem wielkości jak i zasięgu oddziaływania. Analizy przeprowadzone na etapie „Mapy akustycznej Powiatu Będzińskiego” wykazały, iż hałas tramwajowy generując dużo mniejszy zakres przekroczeń (w odniesieniu do hałasu drogowego), których zasięg ogranicza się do bezpośredniego otoczenia linii tramwajowych. Stwierdzone przekroczenia są z reguły do 5 dB.

Nieznaczne wartości przekroczeń, głównie w przedziale do 5 dB odnotowano wzdłuż linii tramwajowej na odcinku Granica gminy – Pętla przy ul. Kombatantów w Czeladzi.

Hałas przemysłowy

Problemy z hałasem przemysłowym mogą wystąpić w otoczeniu dużych zakładów, lub skupisk zakładów. Wytypowanie zakładów niekorzystnie oddziałujących na klimat akustyczny należy min. do zadań starosty i WIOŚ. Zakres planowanych kontroli oraz wyniki przeprowadzonych kontroli są zawarte w raportach WIOŚ.

Poziom hałasu przemysłowego jest kształtowany indywidualnie dla każdego obiektu i zależy od parku maszynowego, zastosowanej izolacji hal produkcyjnych, a także prowadzonych procesów technologicznych oraz funkcji urbanistycznej sąsiadujących z nim terenów. Wewnątrz hal przemysłowych hałas sięga poziomu 80 – 125 dB i w znacznym stopniu przenosi się na tereny sąsiadujące.

Na terenie Gminy Czeladź hałas przemysłowy wywiera wpływ na środowisko, jakkolwiek modernizowane instalacje w istniejących zakładach jak i powstające zakłady korzystają z coraz większej dostępności nowoczesnych technologii w przemyśle ograniczających natężenie hałasu.

Również podczas modernizacji zakładów wykorzystuje się coraz sprawniejsze urządzenia, charakteryzujące się obniżoną emisją hałasu. Sytuacja ekonomiczna spowodowała w ostatnich latach zamknięcie i restrukturyzację szeregu przedsiębiorstw, podziały na mniejsze jednostki gospodarcze, rezygnację z uciążliwej produkcji, na korzyść produkcji bardziej nowoczesnej.

Pewną uciążliwość powodują zakłady rzemieślnicze i usługowe zlokalizowane blisko zabudowy o charakterze mieszkalnym. Ich wpływ na ogólny klimat akustyczny miasta nie jest znaczący, jednak są one przyczyną lokalnych negatywnych skutków odczuwalnych przez okolicznych mieszkańców. Do zakładów takich należą najczęściej: warsztaty mechaniki pojazdowej, blacharskie, ślusarskie.

Na podstawie informacji uzyskanych od Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska w latach objętych Raportem nie prowadzono badań uciążliwości akustycznej na terenie gminy Czeladź.

2.3. Pola elektromagnetyczne

Pomiary promieniowania elektromagnetycznego na terenie województwa śląskiego prowadzone są w cyklu trzyletnim.

Na terenie gminy pomiary promieniowania elektromagnetycznego w latach objętych Raportem prowadzono w 2021 roku w Czeladzi przy ulicy Szpitalnej.

Tabela 5. Wyniki pomiarów promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy Czeladź w ostatnich latach.

Rok pomiarów	Lokalizacja punktu pomiarowego	Współrzędne	Średnie natężenie pola elektrycznego [V/m]
2015	Czeladź, Rynek	19,073778 50,318222	0,22
2018	Czeladź, Rynek	19,073778 50,318222	0,25
2021	Czeladź, ul. Szpitalna	19.073531 50.325617	1,7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie materiałów z WIOŚ i GIOŚ.

W 2021 roku i jak i latach wcześniejszych w żadnym z monitorowanych punktów na terenie gminy jak i województwa śląskiego nie stwierdzono przekroczeń normy promieniowania elektromagnetycznego wynoszącej 7 V/m.

Na terenie gminy w latach objętych Raportem brak było realnego zagrożenia nadmiernym poziomem pól elektromagnetycznych.

2.4. Gospodarka wodami

Wody powierzchniowe

Gmina Czeladź położona jest w zlewni Wisły – dział wodny I rzędu. Charakteryzuje się bardzo ubogą siecią hydrograficzną. Teren gminy odwadnia rzeka Brynica przepływająca przez zachodnie i środkowe obszary gminy. Brynica jest prawobrzeżnym dopływem Czarnej Przemszy, uchodzącym do niej poniżej Sosnowca. Wody powierzchniowe spływające z obszaru Gminy zasilają:

- głównie w/w rzekę Brynicę – są to tereny zachodniej i środkowej części gminy,
- rzekę Przemszę – są to tereny wschodnie, dzielnica Piaski.

Brynica – jedyny naturalny ciek wodny, jest uregulowana i płynie wybetonowanym korytem na całej długości w granicach miasta. Koryto Brynicy jest podwyższone i obwałowane w stosunku do sąsiadujących terenów z uwagi na wpływy zakończonej eksploatacji pokładów węgla. Ciekami źródłowymi Brynicy są małe strugi i rowy melioracyjne wypływające w rejonie Huty Szklanej, Markowic i Winowa na wysokości 346 m n.p.m. Jej spadek na kilku pierwszych kilometrach wynosi

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022

ok. 6 %, a następnie – aż do 28 km biegu rzeki – 1,5-2,0 %. Brynica jest wyjątkowym przykładem cieką, który na skutek działalności gospodarczej całkowicie zatracił naturalny charakter. Średnio 90% prowadzonych przez rzekę wód brało udział w procesach gospodarczych lub wykorzystywała je ludność do celów komunalnych. W okresach średnich i niskich przepływów wody naturalne stanowiły zaledwie 2-3 % przepływu rzeki. Znaczne ilości zrzucanych do rzeki ścieków spowodowały jej skażenie od Piekar Śląskich aż do ujścia do Czarnej Przemszy.

Drugi ciek przepływający przez teren miasta ma charakter sztuczny. Jest to kanał znajdujący się po południowej stronie ul. Saturnowskiej odwadniający wyrobiska nieczynnych już kopalń węgla kamiennego. Przepływy w kanale są wyrównane i zależą od ilości pompowanych wód. Na terenie miasta występują również niewielkie zbiorniki powierzchniowe. Mają one charakter niewielkich stawów i oczek wodnych. Stawy nie tworzą ciągów, nie są również miejscem prowadzenia gospodarki rybackiej. Na terenie miasta występują:

- staw Przetok w rejonie ul. S. Staszica (ok. 1,5 ha) przy granicy z Siemianowicami Śląskimi,
- sztuczny zbiornik w parku Grabek (ok. 0,8 ha),
- sztuczny zbiornik (obecnie niezawodniony) mały stawik w południowo-zachodniej części miasta na terenie zrekultywowanych hałd (ok. 0,15 ha),
- stawik w parku Alfred (ok. 0,2 ha)

Wyżej opisane zbiorniki nie mają znaczenia gospodarczego ani hydrograficznego.

Na terenie Czeladzi występują również zbiorniki wodne (2 stawy przy ujściu Rowu Michałkowickiego do Brynicy, stawy w rejonie ul. Wiosennej oraz oczko wodne w południowozachodniej części miasta) o łącznej powierzchni ok. 3,2 ha, stanowiące istotne elementy przyrodnicze miasta. Pozostałe zbiorniki wód powierzchniowych mają charakter przemysłowo użytkowy. Są to osadniki przy oczyszczalni ścieków, osadniki wód kopalnianych, zbiorniki pożarowe.

Od dnia 17 lutego 2023 r. obowiązuje rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. W dniu 16 lutego 2023 r. ogłoszono w Dzienniku Ustaw rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Rozporządzenie to weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, tj. w dniu 17 lutego 2023 r. (§ 2).

Dane dotyczące JWCP na podstawie II aktualizacji planów gospodarowania wodami przedstawiono poniżej.

Gmina Czeladź znajduje się w zasięgu następujących JCWP:

- Przemsza od zbiornika Przeczyce do Białej Przemszy RW2000821279
- Brynica od zb. Kozłowa Góra do ujścia RW2000921269

W poniższej tabeli przedstawiono ocenę jednolitych części wód powierzchniowych znajdujących się na terenie gminy. Wyniki odnoszą się do badań prowadzonych w 2019 r.

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Tabela 6. Ocena JCWP płynących na terenie gminy Czeladź.

Nazwa i kod JCWP	Stan/ Potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan
Przemsza od zbiornika Przeczycze do Białej Przemszy RW2000821279	Słaby	Poniżej dobrego	Zły
Brynica od zb. Kozłowa Góra do ujścia RW2000921269	Zły	Poniżej dobrego	Zły

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-powierzchniowe>

Tabela 7. Wyznaczone cele środowiskowe dla JCWP na terenie gminy Czeladź.

Nazwa i kod JCWP	Stan/potencjał ekologiczny	Cel środowiskowy
Przemsza od zbiornika Przeczycze do Białej Przemszy RW2000821279	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [fosforany, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C (maksymalna dopuszczalna wartość w wodzie: zgodnie z zasadą braku dalszego pogorszenia), IO]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości); zapewnienie drożności cieku dla migracji ichtiofauny o ile jest monitorowany wskaźnik diadromiczny D	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [nikiel(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry
Brynica od zb. Kozłowa Góra do ujścia RW2000921269	umiarkowany potencjał ekologiczny (złagodzone wskaźniki: [fosfor ogólny, fosforany, BZT5, przewodność elektrolityczna właściwa w 20°C, IO, MMI, EFI+PL/ IBI_PL]; pozostałe wskaźniki - II klasa jakości)	stan chemiczny: dla złagodzonych wskaźników [benzo(a)piren(w), nikiel(w)] poniżej stanu dobrego, dla pozostałych wskaźników - stan dobry

Źródło: Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły.

Wody podziemne

Obszar miasta Czeladź znajduje się w zasięgu GZWP nr 329 Bytom. Zbiornik 329 Bytom jest zbiornikiem triasowym, w którym głównymi poziomami wodonośnymi są poziomy wapienia i retu rozdzielone marglistymi utworami dolnej części warstw gogolińskich. Został on wyznaczony w granicach jednostki geologicznej – Niecka Bytomska. Naturalny układ przepływu wód tego zbiornika został bardzo silnie przekształcony na skutek intensywnej eksploatacji wód ujęciami studziennymi oraz drenażem górniczym. Jest to zbiornik wód podziemnych o szczelinowo–krasowo–porowym charakterze i swobodnym zwierciadle wody. Poziomy wodonośny tego zbiornika są zasilane bezpośrednio wodami opadowymi, ponieważ cienka warstwa zwietrzliny i gleby nie stwarza bariery dla infiltracji wody do poziomów wodonośnych. Ze względu na brak izolacji zbiornika, jest on silnie zagrożony.

Na obszarze gminy zlokalizowane są trzy czynne ujęcia studzienne, czerpiące wodę z GZWP Bytom. Ujęcia te są administrowane przez Czeladzkie Wodociągi Sp. z o. o. i zaopatrują gminę w wodę komunalną i przemysłową:

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022

- studnia „Grodziecka” zlokalizowana jest po prawej stronie ul. Grodzieckiej na lokalnym wyniesieniu terenu o wysokości 284,7 m n.p.m. Studnia posiada wyznaczoną i ogrodzoną strefę bezpośredniej ochrony sanitarnej,
- studnia „Szpitalna” zlokalizowana jest na terenie rodzinnych ogródków działkowych. Ujęcie to zlokalizowane jest na wysokości 279,4 m n.p.m. Strefę bezpośredniej ochrony sanitarnej stanowi działka o wymiarach 25m x 29 m,
- studnia „Przełajka” zlokalizowana jest na lewym brzegu rzeki Brynicy w odległości ok. 43 m od jej koryta. Bezpośrednie otoczenie ujęcia stanowią nieużytki zajmujące wąską strefę doliny Brynicy. Ujęcie studzienne zlokalizowane jest na wysokości 264 m n.p.m. Poziom wodonośny w utworach triasu nie jest izolowany od powierzchni warstwą nieprzepuszczalną. Strefę bezpośredniej ochrony sanitarnej stanowi ogrodzona działka o wymiarach 30 m x 33 m.

Gmina występuje w obrębie Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 111 i 112 (na podstawie podziału obszaru Polski na 172 części wód podziemnych).

Ocena jakości wód podziemnych

W latach objętych Raportem badania wód podziemnych w granicach gminy Czeladź prowadzono w 2021 roku.

Tabela 8. Ocena jakości wód podziemnych na terenie gminy Czeladź.

Numer badanej JCWPd	Rok prowadzonych badań	Miejscowość	Typ ośrodka wodonośnego	Rodzaj punktu pomiarowego	Użytkowanie terenu	Klasa jakości 2021
111	2021	Czeladź	Szczelinowo – krasowy	Studnia wiercona	Roślinność drzewiasta i krzewiasta	III

Źródło: <http://mjwp.gios.gov.pl/wyniki-badan/wyniki-badan>.

Na podstawie powyższej tabeli stan wód podziemnych na terenie gminy można określić jako zadowalający.

Ocenę ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWPd na terenie gminy Czeladź na podstawie II aktualizacji planów gospodarowania wodami (przyjętej w 2023 roku) przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 9. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWPd na terenie gminy Czeladź.

Nr JCWPd	Cel środowiskowy	Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych
111	dobry stan chemiczny; brak pogorszenia aktualnego stanu ilościowego (słaby stan ilościowy w zakresie bilansu wodnego)	zagrożona
112	dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy	zagrożona

Źródło: <http://karty.apgw.gov.pl:4200/jcw-podziemne>

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Na podstawie wyżej przedstawionych informacji stwierdza się brak zmian stanu wód powierzchniowych i podziemnych w latach objętych Raportem (2021-2022).

2.5. Gospodarka wodno – ściekowa

Zaopatrzenie w wodę

W Czeladzi infrastruktura komunalna w obszarze gospodarki wodno-ściekowej z roku na rok ulega sukcesywnej poprawie.

Na terenie gminy Czeladź znajdują się 4 urządzenia wodociągowe oparte na ujęciach głębinowych (w tym 1 ujęcie zakładowe). Woda pochodząca z jednego ujęcia mieszana jest w budynku „przepompowni II” z wodą powierzchniową pochodzącą z ujęcia należącego do GPW S.A. Katowice celem obniżenia ponadnormatywnej twardości wody.

Charakterystykę ujęć wody, których właścicielem są Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o. przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 10. Charakterystyka ujęć wody, których właścicielem są Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.

Nazwa ujęcia	Lokalizacja ujęcia	Zasoby eksploatacyjne ujęcia [m ³ /dobę]	Ilość produkowanej wody [m ³ /dobę] w 2019 r.	Czy została określona strefa ochronna ujęcia	Nr pozwolenia wodno - -prawnego
Studnia głębinowa nr 1 „Grodziecka”	Ul. Grodziecka w Czeladzi Działka nr: 42/4, 42/2, 41/1, 40/2, 39/2, 39/5	Q _e =44 m ³ /h	Q _e =464	NIE	Decyzja Starosty Będzińskiego nr WAIŚ.62230-11/07 Termin obowiązywania: 22.01.2008 r. – 22.01.2028 r.
Studnia głębinowa nr 3 „Przełajka”	Rejon ul. Przełajskiej w Czeladzi Działka nr 6/2	Q _e =233 m ³ /h	Q _e =2130	NIE	Decyzja Starosty Będzińskiego nr WAIŚ.62230-12/07 Termin obowiązywania: 23.01.2008 r. – 23.01.2028 r.
Studnia głębinowa nr 2 „Szpitalna”	Rejon ul. Szpitalnej w Czeladzi Działka nr 56/7	Q _e =54 m ³ /h	Q _e =550	NIE	Decyzja Starosty Będzińskiego nr WAIŚ.62230-11/07 Termin obowiązywania: 22.01.2008 r. – 22.01.2028 r.

Źródło: Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.

Sieć wodociągowa w gminie Czeladź jest dobrze rozwinięta. Corocznie wzrasta długość sieci na terenie gminy, zgodnie z poniższą tabelą.

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Tabela 11. Długość sieci wodociągowej na terenie gminy Czeladź.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Długość sieci [km]	93,1	94,3	94,3	94,5	98,4	98,6

Źródło: Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.

Stopień zwodociągowania gminy wynosi 99,7%.

Odprowadzenie ścieków

Zanieczyszczenie wód odbywa się na wszystkich etapach jej obiegu w środowisku, a główne źródła zanieczyszczenia wód stanowią:

- Ścieki komunalne i przemysłowe;
- Spływy powierzchniowe z terenów rolniczych;
- Spływy z terenów przemysłowych oraz składowisk odpadów;
- Zrzuty niezorganizowane ze źródeł lokalnych (z terenów nie posiadających kanalizacji);
- Zanieczyszczenia atmosferyczne.

Ścieki z terenu miasta obejmują zużytą wodę na cele bytowe – gospodarcze, z wzrastającą ilością substancji chemicznych typu: fosforany pochodzące ze zużytych środków do mycia i prania. Źródłem zanieczyszczeń wód powierzchniowych i gruntowych są również opady atmosferyczne, które splukują zanieczyszczenia zalegające na dachach, ulicach i placach.

Natomiast skład ścieków przemysłowych jest bardziej zróżnicowany i zależy od procesów technologicznych, w których ścieki powstają i stosowanych w procesie surowców.

Zanieczyszczenie wód powierzchniowych i podziemnych uzależnione jest również od lokalizacji na danym terenie składowisk odpadów, tym bardziej jeżeli nie posiadają stosownych zabezpieczeń izolujących odpady od środowiska gleb. Instalacja systemów izolujących na składowiskach jest niezbędna w celu uniemożliwienia przesiąkania zanieczyszczeń do wód podziemnych i wymywania substancji przez opady oraz przenoszenia skażeń po powierzchni ziemi do wód powierzchniowych.

Corocznie wzrasta długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy, zgodnie z poniższą tabelą.

Tabela 12. Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Czeladź.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Długość sieci [km]	54,4	55,6	55,6	57,1	62,1	63,3

Źródło: Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.

Wg GUS stopień skanalizowania gminy wynosi 91%. Wielkość ta jest dużo wyższa niż średnia dla powiatu będzińskiego, która wynosi 65,9%.

Miasto nie posiada własnej oczyszczalni ścieków bytowo-gospodarczych, stąd generalnie ścieki kierowane są do oczyszczalni poza granice miasta – do oczyszczalni „Centrum”, kolektorem wzdłuż rzeki Brynicy w Katowicach.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022

W mieście występuje mieszany system kanalizacji (rozdzielcza i ogólnospławna) wymagający przebudowy. Ponadto własne sieci i urządzenia oczyszczające posiadają zlokalizowane na terenie miasta zakłady przemysłowe, stacje paliw, bazy oraz obiekty produkcyjne i usługowe, które podczyszczają ścieki przed ich wprowadzeniem do kanalizacji miejskiej. Część rozproszonej zabudowy jednorodzinnej gromadzi ścieki w osadnikach okresowo opróżnianych. Na terenie miasta występują lokalne zakładowe oczyszczalnie ścieków. Są one w posiadaniu m.in.:

- Centrum Handlowe M1 w Czeladzi – ścieki przemysłowe przed wprowadzeniem do kanalizacji są podczyszczane w dziesięciu separatorach tłuszczu,
- Stacja Paliw Circle K w Czeladzi przy ul. Staszica 7 - ścieki przemysłowe z myjni samochodowej oraz terenu stacji podczyszczane są w osadniku szlamu oraz w separatorze koalescencyjnym,
- BP Polska S.A. stacja paliw „Metro” przy trasie DK86 w Czeladzi – ścieki będące mieszaniną ścieków przemysłowych z myjni samochodowej, ścieków z pomieszczeń socjalnych oraz wód deszczowych i roztopowych - ścieki podczyszczane są w osadniku szlamu i separatorze koalescencyjnym,
- Man Truck & Bus Polska Sp. z o.o. oddział w Czeladzi przy ul. Handlowej – ścieki z myjni podczyszczane są w separatorze koalescencyjnym ze zintegrowanym osadnikiem,
- Stacja Paliw PKN Orlen S.A. przy ul. Grodzieckiej 2 – mieszanina ścieków przemysłowych z myjni samochodowej oraz ścieków bytowych z pomieszczeń socjalnych – ścieki podczyszczane są w osadniku szlamu i separatorze koalescencyjnym,
- Przedsiębiorstwo Usług Pasażerskich Jerzy Sebzda przy ul. Wiosennej 35 – ścieki podczyszczane są w osadniku i separatorze substancji ropopochodnych,
- Elbit Spółka Jawna z siedzibą przy ul. 3 Kwietnia w Czeladzi – ścieki przemysłowe podczyszczane są w zakładowej oczyszczalni ścieków.

Kanalizacja deszczowa

Oprócz ścieków wytwarzanych przez bytowanie ludzi na terenie miejscowości powstają ścieki opadowe. Ten rodzaj ścieków związany jest z występowaniem zwartej zabudowy z małą ilością odsłoniętej gleby. Konieczne jest zatem zbieranie tych wód i odprowadzanie poza obręb przyczyny:

- zanieczyszczenie ulic substancjami ropopochodnymi,
- śmieci wyrzucone poza kubły, sterty śmieci usytuowanych na terenach do tego nieprzygotowanych,
- zanieczyszczenie dróg i ulic wynikające z ruchu samochodów i pieszych.

Długość kanalizacji deszczowej na terenie gminy Czeladź w ostatnich latach:

- 2018 r. – 36 365,83 mb,
- 2019 r. – 36 672,63 mb,
- 2020 r. – 37 131,38 mb,

- 2021 r. – 37 288,38 mb,¹

Podsumowując, w latach objętych Raportem gospodarka wodno – ściekowa na terenie gminy Czeladź rozwijała się. Wzrastały wartości zwodociągowania, skanalizowania oraz długości sieci kanalizacji deszczowej na terenie gminy.

2.6. Zasoby geologiczne

Pod względem geomorfologicznym miasto usytuowane jest w centralnej części Płaskowyżu Bytomsko-Katowickiego, należącego do Wyżyny Śląskiej. Jego centrum położone jest w dolinie Brynicy, pozostała część miasta znajduje się w obrębie Wyżu Czeladzi. Różnica wzniesień na tym terenie sięga około 40 m (od 260 m n.p.m. w centralnej części gminy do 304 m n.p.m. w północnowschodniej części gminy).

Powierzchniowa budowa geologiczna Czeladzi jest w znacznym stopniu przekształcona na skutek długotrwałej eksploatacji węgla kamiennego. Dotyczy to zwłaszcza południowo-zachodniej części miasta, w której ulokowane było składowisko odpadów górniczych, obecnie już zrekultywowane. Zwałowisko zajmowało znaczną powierzchnię terenu. Przekształcenie powierzchniowej budowy geologicznej związane jest także z występowaniem dużej ilości terenów zurbanizowanych właściwie na całej powierzchni miasta.

Płaskowyż, na którym położone jest miasto, budują skały węglanowe (dolomity wapienia muszlowego, wapień, pstry piaskowiec, wapień muszlowy, margle i glinki) triasu, wchodzące w skład głównej struktury tektonicznej regionu – Niecki Bytomskiej. Skały te są pozostałością po wyschniętych przed milionami lat morzach. Dawne osady denne skryształizowane w postaci warstw skalnych (łupków), stały się podstawowym elementem krajobrazu miasta. Utwory te na powierzchni pokrywa cienka powłoka piaszczysto-gliniastych osadów czwartorzędu. Przedmiotowy teren znajduje się w północno-wschodniej części Górnośląskiego Zagłębia Węglowego.

W budowie geologicznej udział biorą następujące piętra strukturalne:

- młodopaleozoiczne reprezentowane przez: utwory dewonu i utwory karbonu dolnego (skały węglanowe, wapień, dolomity, margle) – o miąższości ok. 600 m, nad którymi zalegają osady karbonu górnego reprezentowane przez warstwy namuru Cn1 (iłowce, mułowce, piaskowce i węgiel kamienny – warstwy malinowieckie, sarnowskie, florowskie i grodzieckie) i Cn2+3 (piaskowce, mułowce, zlepieńce i węgiel kamienny - warstwy rudzkie i siodłowe, górnośląska seria piaskowcowa). Warstwy te były na terenie Czeladzi przedmiotem eksploatacji w kopalniach węgla kamiennego.
- mezozoiczne (trias) reprezentowane są przez utwory triasu dolnego i środkowego wypełniające deniwelacje powierzchni paleozoicznej. Warstwy triasowe dolne reprezentowane są przez dolomity i margle Tp3, natomiast wyżej ległe warstwy triasu środkowego reprezentowane są przez wapień, margle i dolomity warstw gogolińskich

¹ Ze względu na brak zakończonych realizacji z zakresu budowy kanalizacji deszczowej nie jest możliwe podanie długości wybudowanej kanalizacji deszczowej na terenie miasta Czeladź w 2022 roku. Przekazanie informacji będzie możliwe po wykonaniu kompleksowych pomiarów geodezyjnych.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022

T2,1go, przez dolomity kruszczonośne dT2,1 oraz przez dolomity diploporowe dT2,2. Warstwy te odsłaniają się na dużej powierzchni miasta Czeladź. W XIX w. i na początku XX eksploatowano z nich wapień, dolomit oraz cynk i ołów. Stropowe partie formacji triasowej budują tzw. dolomity kruszczonośne zawierające minerały (siarczki) cynku (blenda cynkowa) i ołowiu (galena). Na terenie miasta wydobywano tzw. galmany – utlenione rudy cynkowo-łowiowe, zalegające gniazdowo na wychodniach dolomitów kruszczonośnych.

- czwartorzędowe (plejstocen, holocen) reprezentowane są przez utwory plejstoceńskie tj. piaski i żwiry wodnolodowcowe gpzQp3 wypełniające przeważnie obniżenia terenowe oraz eluwia piaszczyste i pylaste gliny zwałowej. Utwory holocenię reprezentują osady rzeczne w dolinie Brynicy. Są to głównie piaski, muły, muły bagienne, piaski zamulone i torfy oraz aluwia.

Ochrona przeciwośuwiskowa

W 2006 r. rozpoczął się projekt pn. "System Ochrony Przeciwośuwiskowej" prowadzony przez Państwowy Instytut Geologiczny, którego realizację przewidziano w trzech etapach. Jego podstawowym celem jest rozpoznanie, udokumentowanie i zaznaczenie na mapie w skali 1:10 000 wszystkich osuwisk oraz terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi w Polsce oraz założenie systemu monitoringu wgłębnego i powierzchniowego na 100 wybranych osuwiskach.

W bazie SOPO znajduje się obecnie jedno osuwisko na terenie Gminy Czeladź.

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego dla gminy opisano, iż warunki geologiczno – glebowe eliminują powstawanie osuwisk oraz spełzywanie warstwy glebowej ze stoków, co mogłoby zagrażać budynkom i infrastrukturze technicznej. Charakter koryta Brynicy (regulacja i kanalizacja rzeki) eliminuje całkowicie możliwość powstawania podcięć erozyjnych w obrębie koryta i zagrożeń obiektów znajdujących się w jego bezpośrednim sąsiedztwie. Na terenie miasta nie stwierdzono występowania zjawisk osuwiskowych ani występowania terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

Na terenie miasta, poza obszarem osuwiska udokumentowanego pomiędzy ul. Podwalną, a murem oporowym kościoła p.w. św. Stanisława Biskupa i Męczennika – nie stwierdzono występowania zjawisk osuwiskowych, ani występowania terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

Surowce mineralne

Na terenie Czeladzi występują udokumentowane złoża węgla kamiennego „Grodziec”, „Rozalia”, „Saturn” i „Siemianowice”. Eksploatacja została zakończona z przyczyn politycznoekonomicznych w połowie lat 90 XX w. W wyrobiskach pozostała duża ilość węgla kamiennego, którego wydobycie mogłoby być jednak mocno utrudnione. Miąższość udokumentowanych pokładów węgla kamiennego jest bardzo zróżnicowana i waha się od 1 do nawet 23 m. W pokładach występowały przerosty ilaste o grubości od 0,05 do 0,5 m. Wszystkie złoża charakteryzowały się skomplikowanym charakterem zalegania, miąższością i jakością pokładów.

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

W rejonie Wzgórza Borzecha prowadzona była eksploatacja wapienia w udokumentowanym złożu „Calcium-Brynica-Czeladź”. Eksploatacja złoża została zaniechana. Budują je wapienie triasu środkowego. Średnia miąższość złoża wynosiła 23 m. Złoże występuje pod nadkładem o grubości od 0,2 m do 6,5 m.15 W północno-wschodnim fragmencie miasta znajduje się część złoża piasków podsadzkowych „Rozkówka”, złożę to jednak nie było jak do tej pory przedmiotem eksploatacji.

Obecnie na terenie miasta nie występują obszary i tereny górnicze, zostały one zniesione wraz z zakończeniem eksploatacji. Eksploatację złoża „Grodziec”, położonego w północnej części Czeladzi prowadziła przede wszystkim kopalnia „Grodziec” w latach 1899-1998, oprócz tego istniały tu również kopalnie „Barbara”, „Maria” i „Rowy” (na terenie Będzina - Grodźca). Kopalnia „Barbara” rozpoczęła swoją działalność już w 1823 r. Początek eksploatacji złoża „Saturn”, położonego w części południowej miasta datuje się na 1822 r. W pierwszych latach była ona prowadzona systemem biedaszybów i małych szybków. Początkiem przemysłowej eksploatacji na terenie Czeladzi było powstanie w 1860 r. kopalni „Czeladź” i w 1885 r. kopalni „Saturn”. W roku 1973 połączone zostały kopalnie „Milowice” (w Sosnowcu) i „Czeladź”, zaś w 1976 kopalnia „Milowice-Czeladź” została połączona z kopalnią „Czerwona Gwardia”. Nazwę „Czerwona Gwardia” zmieniono w 1990 r. na historyczną „Saturn”. W złożu Siemianowice eksploatacja prowadzona była przez różne towarzystwa górnicze już od 1858 r. Główny trzon eksploatacji prowadziła jednak KWK Siemianowice, która została zlikwidowana w 1994. Obecnie żaden podmiot gospodarczy nie posiada koncesji na eksploatację złoża.

Wykaz złóż wraz ze stanem zagospodarowania na terenie gminy przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 13. Wykaz złóż wraz ze stanem zagospodarowania w rejonie gminy Czeladź.

Nazwa złoża	Kopalina	Złoża geologiczne bilansowe [tyś. t]	Wydobycie	Stan zagospodarowania
Calcium Brynica-Czeladź	WAPIENIE I MARGLE PRZEM. WAPIENNICZEGO	1254	-	eksploatacja złoża zaniechana
Grodziec	WĘGLE KAMIENNE	34430	-	eksploatacja złoża zaniechana
Rozalia	WĘGLE KAMIENNE	51361	-	eksploatacja złoża zaniechana
Rozkówka	PIASKI PODSADZKOWE	1036	-	eksploatacja złoża zaniechana
Siemianowice	WĘGLE KAMIENNE	44765	-	eksploatacja złoża zaniechana
Saturn	WĘGLE KAMIENNE	61074	-	eksploatacja złoża zaniechana

Źródło: Bilans złóż kopalni w Polsce wg stanu na 31 XII 2021 r. Autor: Państwowy Instytut geologiczny, Data: 2022 r.

2.7. Gospodarka odpadami

Podstawą prawną regulującą gospodarowanie odpadami na terenie województwa śląskiego jest „Plan gospodarki odpadami dla województwa śląskiego na lata 2016-2022”. Jest to jeden z elementów służących do osiągnięcia celów założonych w polityce ekologicznej państwa oraz wypełnienie wymogu ustawowego wyrażonego w ustawie o odpadach.

Na terenie gminy Czeladź nie funkcjonuje żadna instalacja komunalna spełniająca wymagania najlepszej dostępnej techniki, a tym samym na terenie gminy nie ma możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

W 2021 roku gmina Czeladź przystąpiła do inicjatywy wspólnej związanej z budową instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych na terenie Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii.

W przedsięwzięciu zapisano także udział gmin: Będzina, Bierunia, Bojszów, Bytomia, Chełma Śląskiego, Chorzowa, Imielina, Kobióra, Lędzin, Łazisk Górnych, Mierzęcic, Mikołowa, Mysłowic, Ożarówic, Piekar Śląskich, Psar, Radzionkowa, Siemianowic Śląskich, Siewierza, Świerklańca, Świętochłowic, Tarnowskich Gór, Tychów, Wyr oraz Zbroslawic.

Gospodarka odpadami na terenie gminy Czeladź

System gospodarki odpadami na terenie gminy funkcjonuje prawidłowo.

Na terenie gminy Czeladź funkcjonuje Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK). Punkt zlokalizowany jest na terenie PGO CORTEX II Sp. z o.o. przy ul. Szyb Jana 1H w Czeladzi. Oferta ta została wybrana w drodze przetargu nieograniczonego. Dostarczone przez mieszkańców odpady można przekazać firmie nieodpłatnie.

Do PSZOK można dostarczyć zebrane selektywnie następujące rodzaje odpadów powstających w gospodarstwach domowych:

- papier i tektura
- metale
- tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe
- szkło
- odpady zielone
- przeterminowane leki
- chemikalia
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny
- meble i inne odpady wielkogabarytowe
- zużyte opony
- odpady budowlane i rozbiórkowe w ilości do 1 tony rocznie na gospodarstwo domowe,

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022

- odpady niebezpieczne,
- tekstylia.

W roku 2021 w ramach funkcjonowania PSZOK zebrano 918,1925 Mg odpadów selektywnych.

W roku 2022 w ramach funkcjonowania PSZOK zebrano 985,6925 Mg odpadów selektywnych.

Ponadto gmina Czeladź prowadziła zbiórkę zużytych baterii na terenie czeladzkich placówek oświatowych oraz przeterminowanych leków w 5 aptekach:

- Apteka Europejska II, ul. Będzińska 80,
- Apteka Farmacja, ul. Spacerowa 4,
- Apteka Dbam o zdrowie, ul. Rynek 24,
- Apteka Blisko Ciebie, ul. Nowopogońska 227i,
- Apteka Blisko Ciebie, ul. Zwycięstwa 38a,
- Apteka Zdrovit, ul. Szpitalna 11.

Masa odpadów na jednego mieszkańca na terenie gminy Czeladź w latach 2017-2022 została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela 14. Masa odpadów na terenie gminy Czeladź w latach 2017-2022.

Rodzaj odpadów	Masa odpadów [Mg]					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Ilość odpadów zebranych na terenie gminy	12 736,70	12 007,34	11 487,86	14 647,58	14 973,984	14 000,380

Źródło: Urząd Miasta Czeladź.

Z terenu gminy Czeladź w roku 2021 odebrano 14 973,984 Mg odpadów komunalnych i w porównaniu z rokiem 2020 (14 647,5831) można zauważyć niewielki wzrost wytworzonych odpadów o ok. 290 Mg.

Z terenu gminy Czeladź w roku 2022 odebrano 14 000,380 Mg odpadów komunalnych i w porównaniu z rokiem 2021 (14 973,984 Mg) można zauważyć spadek wytworzonych odpadów o ok. 973 Mg.

Zgodnie ze sporządzonym sprawozdaniem z gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie Czeladź w roku 2021, które zostało złożone do Marszałka Województwa Śląskiego oraz do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Czeladź osiągnęła następujący wymagany prawem poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia:

- odpadów komunalnych 20,87% (wymagane, co najmniej 20%),
- odpadów budowlanych i rozbiórkowych – 96,66% (wymagane, co najmniej 80%).

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022

Zgodnie ze sporządzonym sprawozdaniem z gospodarowania odpadami komunalnymi w gminie Czeladź w roku 2022, które zostało złożone do Marszałka Województwa Śląskiego oraz do Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, Czeladź osiągnęła następujący wymagany prawem poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia:

- odpadów komunalnych 26,12% (wymagane, co najmniej 25%),
- odpadów budowlanych i rozbiórkowych – 100%.

Podsumowując, system gospodarki odpadami w latach objętych Raportem na terenie gminy Czeladź funkcjonował prawidłowo.

Wyroby azbestowe

W związku z realizacją zapisów krajowego Programu - Rada Miejska w Czeladzi Uchwałą nr XXXVI/469/2017 z dnia 29 marca 2017 r. przyjęła „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czeladź na lata 2017-2032”.

W poniższej tabeli przedstawiono masę wyrobów azbestowych zgodnie z danymi umieszczonymi w bazie azbestowej.

Tabela 15. Masa wyrobów azbestowych [kg] na terenie gminy Czeladź.

Masa wyrobów azbestowych [kg]	Razem	Osoby fizyczne	Osoby prawne
Zinventaryzowane	1 975 798	94 365	1 881 433
Unieszkodliwione	678 007	49 872	628 135
Pozostałe do unieszkodliwienia	1 297 791	44 493	1 253 299

Źródło: Baza azbestowa (stan na 31.12.2022 r.).

W związku z tym, że prace związane z usuwaniem azbestu zaliczają się do tych mogących negatywnie oddziaływać na środowisko, zaleca się przedsięwziąć następujące działania pozwalające zminimalizowanie negatywnego wpływu na zwierzęta i ludzi mieszkających w okolicy miejsca przeprowadzania prac demontażowych:

- teren prac powinien być wydzielony i zabezpieczony przed dostępem osób niepowołanych,
- przy pracach elewacyjnych powinny być stosowane odpowiednie kurtyny zasłaniające fasadę obiektu, do podłoża, a teren wokół, objęty kurtyną, powinien być wyłożony folią, dla łatwego oczyszczania po każdej zmianie roboczej.
- nawilżanie wodą wyrobów zawierających azbest przed ich usuwaniem i utrzymywanie w stanie wilgotnym przez cały czas pracy,
- demontaż całych wyrobów (płyty, rur, kształtek itp.) bez jakiegokolwiek uszkodzenia, tam gdzie jest to technicznie możliwe,
- odpajanie wyrobów trwale związanych z podłożem przy stosowaniu wyłącznie narzędzi ręcznych lub wolnoobrotowych narzędzi mechanicznych, wyposażonych w miejscowe instalacje odciągające powietrze,

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022

- prowadzenie kontrolnego monitoringu powietrza, w przypadku występowania przekroczeń dopuszczalnych stężeń pyłu azbestu w miejscu pracy, w tym również z wyrobami zawierającymi krokydolit,
- składowanie na tej samej zmianie roboczej, usuniętych odpadów zawierających azbest, po ich szczelnym opakowaniu – na miejscu tymczasowego magazynowania odpadów,
- codzienne staranne oczyszczanie strefy prac i terenu wokół, dróg wewnętrznych oraz maszyn i urządzeń – z wykorzystaniem podciśnieniowego sprzętu odkurzającego, zaopatrzonego w filtry HEPA lub na mokro. Niedopuszczalne jest ręczne zmiatanie na sucho, jak również czyszczenie pomieszczeń i narzędzi pracy przy użyciu sprężonego powietrza.

2.8. Zasoby przyrodnicze

Na terenie Gminy Czeladź nie występują obszary prawnie chronione. W południowo-zachodniej części miasta znajdują się tereny zieleni wysokiej i niskiej zrehabilitowanych hałd. Tereny zurbanizowane charakteryzują się występowaniem typowej roślinności przydomowych ogrodów, skwerów, zieleni urządzonej, ogrodów działkowych, żywopłotów itp.

Na terenie gminy w dolinie Brynicy zlokalizowane są parki:

- Park im H. Jordana o powierzchni 7,0 ha zlokalizowany jest wzdłuż ul. Katowickiej po wschodniej stronie Brynicy. Zadrzewienie parku stanowią głównie grupy drzew liściastych jak jesion, klon, grab, brzoza. Zachowały się tu nasadzenia 80 letnie. Istotnym elementem parku są formy soliterowe (samotniki) brzozy i jesionu.
- Park im. T. Kościuszki o powierzchni 2,2 ha założony został w 1905 r. Leży w centralnej części miasta w dolinie Brynicy. Rosną tu kasztanowce, jesiony, topole i brzozy. Park ten pełni ważną rolę krajobrazową i rekreacyjną.
- Park Alfred przy ul. 21 Listopada o powierzchni 5,8 ha leży w południowej części miasta. Założony został w roku 1902. Podczas budowy osiedla im. Musiała park został okrojony i zniszczony. Renowację parku prowadzono w latach 1978-79. Znajdujące się tu drzewa to głównie robinie, klony, brzozy, topole i graby. Większość drzew jest w wieku około 80 lat. Omawiany obiekt jest ważnym elementem krajobrazowym i ekologicznym w mieście.
- Park Grabek o powierzchni 6,0 ha jest parkiem założonym w latach 60 w pobliżu centrum miasta. W północnej części parku zbudowano amfiteatr i zbiornik wodny. W drzewostanie dominują drzewa i krzewy liściaste rodzimego pochodzenia. Park położony jest na prawym brzegu rzeki Brynicy, stanowiącej wschodnią granicę parku. Od zachodu park Grabek graniczy z terenami mieszkaniowymi, a od północy z kompleksem terenów sportowych. Od strony południowej graniczy z zabytkowym ogrodem Morwowym, z którym aktualnie tworzy integralną całość.

Ponadto na terenie miasta zlokalizowane są:

- Park Prochownia o powierzchni 5,0 ha leży w części północnej dzielnicy Piaski. Otoczony jest obszarami zabudowanymi i nieużytkami. Drzewostan parku stanowią głównie topole, robinie oraz brzozy i klony.

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022

- Park przy ulicy Mickiewicza o powierzchni 5,5 ha. W części centralnej, za skarpą, znajdują się pozostałości po dawnym amfiteatrze i widowni ze schodami. Pozostała część parku pełni funkcję spacerową, natomiast część zachodnia funkcję rekreacyjno-sportową. Na otwartej przestrzeni zlokalizowane zostało boisko sportowe. Rosną tu klony, jesiony, głogi, czeremchy i dęby. Z rzadkich okazów występują tu dwa miłorzęby japońskie. Park ma złożoną strukturę własnościową. Jego właścicielami są częściowo Gmina Czeladź, skarb państwa oraz SRK SA.

W roku 2022 przeprowadzono modernizację Parku Jordana. W ramach inwestycji odnowiona została zarośnięta centralna alejka, odnowione zostało boisko a wokół niego pojawiła się dwutorowa bieżnia tartanowa. Po kilkudziesięciu latach pojawiła się też na powrót w parku ozdobna drewniana altana i różne urządzenia do rekreacji. Park oświetlono lampami ledowymi.

Roślinność potencjalna terenu miasta składała się z niżowych łągów olszowych i jesionowo-olszowych Fraxino-Alnetum (w dolinie Brynicy), grądu subkontynentalnego dębowo-lipowograbowego Tilio-Carpinetum (w południowo-zachodniej części miasta) oraz żyznej buczyny sudeckiej Dentario enneaphylidis-Fagetum (w części północno-wschodniej, na terenie triasowej wysoczyzny). Obecnie żadne z tych zbiorowisk nie występuje, nawet w formie kadłubowej na terenie Czeladzi. Mimo znacznego zubożenia wartości środowiska przyrodniczego, można na terenie miasta wskazać obszary i miejsca pełniące ważną rolę w funkcjonowaniu ekosystemów, wymagające ochrony i celowego kształtowania w dążeniu do osiągnięcia założonego zrównoważonego rozwoju.

Przyroda miasta Czeladź nie przedstawia dużych walorów przyrodniczych. Do najcenniejszych elementów należy zaliczyć pozostałe na terenie miasta zbiorniki wodne, Wzgórze Borzecha – jako zieloną enklawę wśród zabudowy wielkomiejskiej „Las Czeladzki” – jako najrozleglejszy obszar zieleni wysokiej.

Warte objęcia ochroną są następujące tereny:

- Staw „Przetok” wraz z otoczeniem,
- Wzgórze Borzecha,
- Stawy przy ul. Wiosennej.

W celu zrekompensowania strat ekologicznych i krajobrazowych związanych z wycinką drzew co roku na terenie miasta w różnych jego częściach nasadzone są drzewa i krzewy. Nasadzenia realizowane przez gminę przyczyniają się do poprawy estetyki miasta, poprawy jakości powietrza i mikroklimatu, wpływają także pozytywnie na samopoczucie mieszkańców.

W celu zrekompensowania strat ekologicznych i krajobrazowych związanych z wycinką drzew, co roku na terenie miasta w różnych jego częściach, nasadzone są drzewa i krzewy. Nasadzenia realizowane przez gminę przyczyniają się do poprawy estetyki miasta, poprawy jakości powietrza i mikroklimatu, wpływają także pozytywnie na samopoczucie mieszkańców. W roku 2021 dokonano nasadzeń 150 sztuk drzew. W roku 2022 dokonano w gminie Czeladź nasadzeń 1119 szt. drzew i 20 szt. krzewów.

2.9. Zagrożenie poważnymi awariami

Zgodnie z definicją zawartą w ustawie Prawo Ochrony Środowiska (t.j. Dz.U. 2022 poz. 2556, ze zm.) mówiąc o:

- a) „poważnej awarii – rozumie się przez to zdarzenie, w szczególności emisję, pożar lub eksplozję, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w których występuje jedna lub więcej niebezpiecznych substancji, prowadzące do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem”.
- b) „poważnej awarii przemysłowej – rozumie się przez to poważną awarię w zakładzie”.

Jak wynika z definicji poważnej awarii, jej źródłami mogą być:

- procesy przemysłowe i magazynowanie substancji niebezpiecznych,
- transport materiałów niebezpiecznych.

Poważna awaria przemysłowa

Na terenie gminy Czeladź brak jest zakładów dużego i zwiększonego ryzyka awarii przemysłowej.

Można natomiast rozpatrywać inne zagrożenia:

- zagrożenia pożarowe - wynikają z infrastruktury miejskiej i obiektów użytkowych. Niebezpieczeństwo wystąpienia pożaru odnosi się do zwartej zabudowy w centrum Czeladzi, gdzie budynki wielokondygnacyjne mają konstrukcję dachową drewnianą, pokrytą papą. Tego rodzaju zabudowa występuje również na osiedlu domków fińskich oraz starej zabudowy górniczej w południowo-wschodniej części miasta – Piaski. Obiektami przemysłowymi i magazynowymi o zwiększonym zagrożeniu pożarowym jest: Polmin – dystrybutor gazu propan-butan,
- zagrożenia drogowe i kolejowe - przecinające teren miasta szlaki komunikacji drogowej są potencjalnymi miejscami zagrożenia pożarowego, chemicznego oraz ekologicznego. Wynika to z faktu, że szlakami tymi transportowane są toksyczne środki przemysłowe (TSP) – materiały niebezpieczne dla ludzi i środowiska. Na terenie Gminy Czeladź nie produkuje się materiałów niebezpiecznych, natomiast istnieje zagrożenie podczas przewozu tych środków przez teren miasta. Należy przyjąć, że występuje statystyczne prawdopodobieństwo potencjalnego wystąpienia awarii komunikacyjnych, mogących zagrozić środowisku - obszarami szczególnego są tereny zlokalizowane w pobliżu głównych, tranzytowych arterii komunikacji drogowej, charakteryzujących się największym natężeniem ruchu tego rodzaju przewozów.
- zagrożenia budowlane - związane głównie z utratą statyki budowli lub jej elementu, mogące wystąpić w wysokich budynkach. Zagrożenie jest możliwe na terenach objętych byłą eksploatacją górniczą, a także w odniesieniu do pojedynczych obiektów (budynków).
- inne zagrożenia urbanistyczne - magistrale gazu pod wysokim ciśnieniem przecinające teren miasta oraz stacje redukcyjne gazu z wysokiego na średnie ciśnienie i średniego na niskie

Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022

oraz napowietrzne linie energetyczne wysokiego i średniego napięcia oraz duże transformatory,

- skażenia, zakażenia epidemiczne i epizootyczne,
- inne klęski żywiołowe (huragany, śnieżyce, duże i długotrwałe mrozy),

Zadania koordynacji m.in. prac związanych z poważnymi awariami i ewentualnie powstałymi zagrożeniami regulują stosowne procedury na szczeblu miasta, w powiązaniu z działaniem służb ratowniczych (strażą pożarną, policją, pogotowiem ratunkowym, pogotowiem energetycznym, pogotowiem gazowym, pogotowiem wodociągowo-kanalizacyjnym). Są one zawarte w Planie Zarządzania Kryzysowego dla gminy Czeladź. Plan Zarządzania Kryzysowego został opracowany zgodnie z wymogami ustawy o zarządzaniu kryzysowym z dnia 26 kwietnia 2007 r. (t.j. Dz.U. 2020 poz. 1856), ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz.U. 2017 poz. 1897).

W planie ujęto najistotniejsze zagrożenia mogące wystąpić na terenie gminy Czeladź, procedury postępowania na wypadek pojawienia się tych zagrożeń oraz zestawienie możliwych do zadysponowania sił i środków do przeciwdziałania nadzwyczajnym zdarzeniom o znamionach kryzysu. Działania ratownicze prowadzone na terenie miasta realizują jednostki Państwowej Straży Pożarnej oraz Ochotniczych Straży Pożarnych. Część z nich włączona jest do Krajowego Systemu Ratowniczo - Gaśniczego.

W latach objętych raportem na terenie gminy Czeladź nie odnotowano zdarzeń o znamionach poważnych awarii.

3. Dane pozyskane do Raportu

Dane podstawowe do wykonania Raportu z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022 stanowią głównie:

- sprawozdania opisowe z realizacji budżetu gminy za lata 2021, 2022,
- raporty o stanie gminy za lata 2021, 2022,
- informacje statystyczne GUS,
- informacje o stanie środowiska w województwie śląskim przygotowane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska,
- informacje uzyskane w wyniku wysłanych ankiet do instytucji, które były głównymi realizatorami Programu (wprost lub pośrednio).

4. Metoda oceny i analiza realizacji założeń POŚ

W poniższych tabelach przedstawiono ocenę realizacji działań ujętych w Programie Ochrony Środowiska w podziale na zadania własne i monitorowane.

W kolumnie ocena realizacji zadania zostały wykorzystane oznaczenia kolorystyczne określające stopień realizacji zadań:

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Zadanie zakończone w latach wcześniejszych	
Zadanie zrealizowane w latach 2021-2022	
Brak realizacji zadania w latach 2021-2022	
Brak konieczności realizacji zadania	
Brak informacji od podmiotu wykonującego zadania	

W poniższej tabeli przedstawiono ocenę realizacji zadań w latach 2021-2022 dla wyznaczonych celów i kierunków oraz wyznaczonych przedsięwzięć.

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Tabela 16. Ocena stopnia realizacji w latach 2021-2022 działań określonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022.

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stopień realizacji zadania w latach 2021-2022
Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza				
1.		Termomodernizacja budynków gminnych	Gmina Czeladź	<p>Wykonano termomodernizację budynku Hali Widowiskowo - Sportowej MOSiR w Czeladzi (Hala)- w formule zaprojektuj i wybuduj oraz termomodernizację Budynku Obsługi Stadionu w Czeladzi (BOS)- w formule wybuduj.</p> <p>W mieście realizowane były termomodernizacje budynków komunalnych i wspólnot mieszkaniowych. Termomodernizacje budynków komunalnych zrealizowane przez Miasto:</p> <ul style="list-style-type: none"> • przy ul. Konopnickiej 2, • przy ul. Lwowskiej 2b, • przy ul. 21 Listopada 14, 16, 20. <p>Termomodernizacje wspólnot mieszkaniowych realizowane przez CTBS Sp. z o.o.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Spółdzielcza 8, 10, 12, • Sportowa 8, 10, 15, 11, 16 • Tuwima 47, 51, 8, 12, 20, 24, 22, 10, 49, • Ul. 21 listopada 14, 16, 20 (zmiana ogrzewania na gazowe), • Składkowskiego 13,15,17,20,22,24,26, • Trznadla 6-8, 10-12, • Legionów 18 A, 22 A. <p>Ponadto, dokonano zmiany sposobu ogrzewania z węglowego na elektryczne na podczerwień lub gazowe w 30 mieszkaniach w zasobach CTBS.</p>
2.		Montaż instalacji OZE na obiektach gminnych	Gmina Czeladź	Zrealizowano inwestycję „Poprawa efektywności energetycznej Hali Widowiskowo- Sportowej MOSiR oraz budynku obsługi stadionu w Czeladzi wraz z montażem OZE”

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stopień realizacji zadania w latach 2021-2022
3.		Montaż czujników jakości powietrza	Gmina Czeladź	Nie wykonywano montażu czujników powietrza (brak konieczności). Czujniki jakości powietrza na terenie miasta zlokalizowane są przy ulicach: Katowickiej, Niepodległości, Niecaciej, Szkolnej.
4.		Modernizacja oświetlenia ulicznego	Gmina Czeladź	Nie realizowano inwestycji z zakresu modernizacji oświetlenia ulicznego.
5.		Dotacje na wymianę nieefektywnych kotłów węglowych	Gmina Czeladź	<p>Udzielano licznych dotacji dotyczących wymiany nieefektywnego ogrzewania jak i montażu OZE.</p> <p>W 2021 roku zrealizowano 304 wnioski o dotacje do modernizacji źródła ciepła i zastosowania OZE. Zlikwidowano 240 palenisk węglowych i powstało 29 instalacji fotowoltaicznych. Mieszkańcy Czeladzi najczęściej decydowali się na ogrzewanie gazowe oraz podłączenie do sieci ciepłowniczej.</p> <p>W roku 2021 przygotowano także 79 wniosków o dofinansowanie w ramach Programu Czyste Powietrze. Większość z nich dotyczyła zmiany sposobu ogrzewania.</p> <p>W 2022 r. zrealizowano 144 wnioski dotyczące modernizacji źródeł ciepła i wypłacono łącznie 329 170,09 zł z budżetu miasta. Mieszkańcy Czeladzi najczęściej decydowali się na ogrzewanie gazowe oraz podłączenie do sieci ciepłowniczej.</p> <p>W roku 2022 przygotowano także 80 wniosków o dofinansowanie w ramach Programu Czyste Powietrze. Większość z nich dotyczyła zmiany sposobu ogrzewania.</p>
6.		Budowa ścieżek rowerowych	Gmina Czeladź	<p>W roku 2021 na terenie gminy wybudowano 8,962 km ścieżek rowerowych.</p> <p>W roku 2022 nie realizowano inwestycji w zakresie budowy ścieżek rowerowych.</p>
Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem				

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stopień realizacji zadania w latach 2021-2022
7.		Aktualizacja inwentaryzacji źródeł uciążliwości akustycznej	inne jednostki	Brak konieczności realizacji zadania.
8.		Kontrola emisji hałasu do środowiska z obiektów działalności gospodarczej	WIOŚ w Katowicach	Brak konieczności realizacji zadania.
Obszar interwencji: Promieniowanie elektromagnetyczne				
9.		Pomiary promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy	GIOŚ	Pomiary promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy Czeladź prowadzono w 2021 roku w ramach obowiązującego cyklu trzyletniego. Punkt pomiarowy zlokalizowany był w Czeladzi, przy ul. Szpitalnej. Wyniki pomiarów wskazywały na wartość promieniowania 1,7 V/m. W roku 2022 nie prowadzono pomiarów promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy Czeladź.
Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami				
10		Prowadzenie stałego lokalnego i regionalnego monitoringu wód	GIOŚ	Prowadzono pomiary wód podziemnych w punkcie obejmującym JCWPd nr 111. Wyniki pomiarów wskazywały na zadowalający stan wód podziemnych (klasa III). Stan jakości wód podziemnych nie zmienił się na przestrzeni ostatnich 3 lat. Prowadzono także stały pomiar JCWP na terenie gminy Czeladź. Stan wód powierzchniowych oceniono jako zły. Stan JCWP na przestrzeni ostatnich 3 lat również nie uległ zmianie.
11		Propagowanie zachowań sprzyjających oszczędzaniu wody przez działania edukacyjno-promocyjne (akcje, kampanie skierowane do wszystkich grup społecznych)	Gmina Czeladź	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym przez placówki oświatowe na terenie gminy.
Obszar interwencji: Gospodarka wodno – ściekowa				

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stopień realizacji zadania w latach 2021-2022
12		Rozbudowa kanalizacji deszczowej	Gmina Czeladź	MZGK w 2021 roku zrealizował budowę kanalizacji deszczowej w ulicach: Kombatantów, Katowicka, Francuska (parking), rondo (skrzyżowanie ul. Kombatantów z ul. Szpitalną), obszar byłej KWK SATURN. W 2022 roku realizował budowę kanalizacji deszczowej w ulicach: Niwa, Boguckiego, Kilińskiego, Ogrodowa.
13		Budowa sieci kanalizacyjnej – Piaski Zachodnie – ul. 3-go Kwietnia, Mickiewicza, Kościuszki, Sikorskiego, Szybkowa	Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.	Brak realizacji działania w latach objętych Raportem.
14		Budowa sieci kanalizacji sanitarnej oraz przebudowa wodociągu w ul. Reymonta	Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.	Brak realizacji działania w latach objętych Raportem.
15		Uzbrojenie terenów budownictwa mieszkaniowego w sieci wodociągowo-kanalizacyjne w ul. Rolniczej. Etap I i Etap II	Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.	W roku 2021 wykonano następujący zakres działań w ramach inwestycji: budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej Ø200 o długości 390 m oraz budowa sieci kanalizacji tłocznej Ø125 o długości 405 m wraz z zabudową tłoczni. W ramach inwestycji wykonano 35 przyłączy kanalizacyjnych o średnicy Ø160. W roku 2022 kontynuowano realizację inwestycji.
16		Wymiana sieci wodociągowej oraz kanalizacji sanitarnej w ul. Katowickiej (od ul. Nowopogońskiej do ul. Katowickiej 115)	Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.	Działanie jest w trakcie realizacji.
17		Wymiana sieci wodociągowej w ul. Przełajskiej (od ul. Sądowej do ul. Madera)	Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.	Działanie jest w trakcie realizacji.
18		Wymiana sieci wodociągowej w ul. Dehnelów (od budynku nr 35 do budynku nr 30)	Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.	Działanie jest w trakcie realizacji.
19		Wymiana sieci wodociągowej w ul. Polnej (ciąg główny + przyłącza)	Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.	Sieć wodociągowa wraz z przyłączami została wybudowana. Zakres obejmował wymianę sieci wodociągowej w ciągu ul. Polnej Ø160 o długości 278,60 m oraz Ø110 o długości 37,30 m. Ponadto wymieniono 204,30m przyłączy wodociągowych Ø40. Na sieci zabudowano trzy hydranty.

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stopień realizacji zadania w latach 2021-2022
20		Budowa wodociągu oraz kanalizacji sanitarnej w ul. Reymonta Górna Węgroda (od ul. Mysłowickiej do ul. Nowopogońskiej)	Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.	Działanie jest w trakcie realizacji.
21		Budowa kanalizacji sanitarnej – ul. Bytomska, Przełajska, Kilińskiego, Niwa (Etap II – ul. Bytomska)	Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.	Działanie jest w trakcie realizacji.
22		Remont sieci kanalizacyjnej w ul. Niepodległości	Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.	Działanie jest w trakcie realizacji.
23		Budowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w Przedmieściu Bytomskim – ul. Bytomska, Przełajska, Kilińskiego, Niwa (Etap III – ul. Bytomska)	Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.	Działanie jest w trakcie realizacji.
24		Wymiana sieci wodociągowej w ul. Katowickiej (od ul. Saturnowskiej do ul. Katowickiej 66)	Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.	Działanie jest w trakcie realizacji.
25		Wymiana sieci wodociągowej oraz budowa kanalizacji sanitarnej w ul. Bocznej	Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.	Działanie jest w trakcie realizacji.
26		Wymiana sieci wodociągowej w ul. Broniewskiego (od ul. Nowopogońskiej do ul. Broniewskiego 12)	Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.	Działanie jest w trakcie realizacji.
27		Połączenie sieci wodociągowej w ul. Małobądzkiej z Morelową	Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.	Działanie jest w trakcie realizacji.
28		Połączenie sieci wodociągowej od ul. Szybikowej do ul. Saturnowskiej	Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.	Działanie jest w trakcie realizacji.
Obszar interwencji: Zasoby geologiczne				
29		Kontrola stanu dróg i budynków, szczególnie w przypadku odnotowanych łupień	GIG Katowice, Nadzór Budowlany Będzin, zarządcy dróg, administratorzy	Brak konieczności realizacji zadania.

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stopień realizacji zadania w latach 2021-2022
			/właściciele budynków	
Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów				
30		Całkowite usunięcie wyrobów azbestowych z terenu gminy	Gmina Czeladź, mieszkańcy, inne jednostki	W 2021 roku ze środków budżetu miasta Czeladź przyznano 2 dotacje do usuwania wyrobów zawierających azbest w kwocie 1 856,00 zł. Usunięto wówczas 0,599 Mg wyrobów azbestowych. W 2022 nie wpłynęły wnioski dotyczące udzielenia dotacji na likwidację wyrobów azbestowych.
31		Poprawa czystości i likwidacja dzikich wysypisk na terenie gminy	Gmina Czeladź	Zadanie związane z likwidacją dzikich wysypisk śmieci realizuje Miejski Zarząd Gospodarki Komunalnej. W roku 2021 usunięto odpady z 28 takich miejsc, zbierając 22,3 Mg odpadów. W roku 2022 usunięto odpady z 37 takich miejsc, zbierając 30 Mg odpadów.
32		Osiągnięcie poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych, z wyłączeniem innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne	Gmina Czeladź	W latach objętych Raportem osiągnięto wymagane prawem poziomy recyklingu. W roku 2021 Czeladź osiągnęła następujący wymagany poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: <ul style="list-style-type: none"> • odpadów komunalnych 20,87% (wymagane, co najmniej 20%), • odpadów budowlanych i rozbiórkowych – 96,66% (wymagane, co najmniej 80%). W roku 2022 Czeladź osiągnęła następujący wymagany poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia: <ul style="list-style-type: none"> • odpadów komunalnych 26,12% (wymagane, co najmniej 25%), • odpadów budowlanych i rozbiórkowych – 100%.
Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze				

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stopień realizacji zadania w latach 2021-2022
33		Utrzymanie terenów zieleni, w tym zieleni osiedlowej i przydrożnej	MZGK w Czeladzi, MOSiR w Czeladzi, Spółdzielnie mieszkaniowe, pozostali Zarządcy Dróg	<p>W celu zrekompensowania strat ekologicznych i krajobrazowych związanych z wycinką drzew, co roku na terenie miasta w różnych jego częściach, nasadzone są drzewa i krzewy. Nasadzenia realizowane przez gminę przyczyniają się do poprawy estetyki miasta, poprawy jakości powietrza i mikroklimatu, wpływają także pozytywnie na samopoczucie mieszkańców.</p> <p>W 2021 roku nasadzono 150 szt. drzew i krzewów w następujących lokalizacjach:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Osiedle Auby wzdłuż ścieżki rowerowej – 7 sztuk Robini Akacjowej i Brzozy Brodawkowatej, • Skarpa przy ul. 17 Lipca 2,4,6 - 12 szt. krzewów tawuły, • Skwer przy ul. Mysłowickiej/Modrzejowskiej - 5 szt. drzew płatanu kulistego, • Plac pomiędzy MOPS a ul. Szkolną, Szpitalna, 17 lipca – 7 sztuk Robini Akacjowej, • Osiedle 35 lecia – 10 sztuk Jarząbu pospolitego, wiśni pissardii, lipy drobnolistnej, klonu zwyczajnego, • Teren Przedszkola nr 4 – 5 sztuk Klonu kulistego, • Skwer przy ul. Piaskowej – 12 sztuk Dębu szypułkowego, lipy drobnolistnej, brzozy brodawkowatej, • Plac Viannaya – 6 sztuk klonów kulistych, • Teren Przedszkola nr 7 – 6 sztuk klonu zwyczajnego, lipy drobnolistnej, klonu czerwonego, • Teren przedszkola nr 5 - 17 szt. drzew i 9 szt. krzewów wiśni pissardii, migdałowca, wiciokrzew, lipy drobnolistnej, • Teren szkoły podstawowej nr 7 – 20 sztuk drzew Wiśni pissardii. <p>W 2022 r. nasadzono 1119 szt. drzew i 20 szt. krzewów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Akcja nasadzeń 760 drzew z okazji 760-lecia lokacji miasta Czeladź • Akcja nasadzeń drzew organizowana przez Klub Piłkarski Górnik Piaski - 123 szt. drzew z gatunków lipa

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Lp.	Ocena realizacji zadania	Nazwa zadania	Podmiot odpowiedzialny	Stopień realizacji zadania w latach 2021-2022
				<p>drobnolistna, brzoza brodawkowata, dąb pospolity, sosna zwyczajna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - teren Szkoły Podstawowej nr 5, - teren Parku Prochownia, - okolice Parku Prochownia wzdłuż ul. Wiejskiej, - teren przy stadionie ul. Mickiewicza. <ul style="list-style-type: none"> • nasadzenia realizowane w związku z wydanymi decyzjami na usunięcie drzew: 190 szt. drzew i 20 szt. krzewów.
34		Waloryzacja przyrodnicza parków	Gmina Czeladź	Brak realizacji działania.
Obszar interwencji: Zagrożenie poważnymi awariami				
35		Działalność Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego	Gmina Czeladź	Działanie jest realizowane w trybie ciągłym.
36		Doposażenie Jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej w nowoczesny sprzęt	Gmina Czeladź	<p>W latach objętych Raportem nie doposażano jednostek OPS. Jednakże w 2021 roku przekazano dotację w wysokości 30 000,00 zł na dofinansowanie zakupu pożarniczego dla PSP Będzin.</p> <p>Brak realizacji działania w roku 2022.</p>

5. Ocena realizacji POŚ

Ocena realizacji Programu ochrony środowiska polega w głównej mierze na monitorowaniu zmian zachodzących na terenie gminy Czeladź przy pomocy wskaźników obrazujących stan lokalnego środowiska.

W tabeli poniżej zestawiono wartości tych wskaźników na koniec roku 2020 (przed okresem objętym Programem) oraz na koniec roku 2021 i 2022 (przez dwa lata obowiązywania Programu) zgodnie z założeniami ujętymi w Programie.

W ostatniej kolumnie opisano obserwowane trendy, na podstawie osiągniętych wartości wskaźników w latach 2021-2022. Kolorem zielonym oznaczono pozytywne trendy, natomiast kolorem czerwonym trendy negatywne.

W kilku przypadkach stan analizowanego wskaźnika jakości środowiska pozostał bez zmian (kolor czarny).

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Tabela 17. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska na podstawie wskaźników monitoringu określonych w POŚ oraz odniesienie do wartości bazowej.

Obszar interwencji	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Źródło danych o wskaźniku	Wartość wskaźnika			Obserwowany trend
				bazowa (2020 r.)	2021 r.	2022 r.	
Klimat i powietrze atmosferyczne	Klasa jakości substancji w powietrzu – benzo(a)piren	A/C	GIOŚ	C	C	C	Brak zmian
	Klasa jakości substancji w powietrzu – pyły PM10	A/C	GIOŚ	C	C	C	Brak zmian
	Klasa jakości substancji w powietrzu – pyły PM2.5 I faza	A/C	GIOŚ	C	C	C	Brak zmian
	Liczba czujników jakości powietrza na terenie gminy	Szt.	Urząd Miejski w Czeladzi	5	5	5	Brak zmian
	Liczba dofinansowań do wymiany nieefektywnych kotłów węglowych	Szt.	Urząd Miejski w Czeladzi	178	240	262	Wzrost
	Liczba kilometrów nowopowstałych/zmodernizowanych ścieżek rowerowych	Km	Urząd Miejski w Czeladzi	7,773	8,962	0,000	Wzrost
	Liczba obiektów, w których przeprowadzono remont/modernizację ²	Szt.	Urząd Miejski w Czeladzi	6	18	16	Wzrost (działanie realizowane w ramach potrzeb i dostępnych środków finansowych)
Zagrożenie hałasem	Liczba przeprowadzonych kontroli uciążliwości akustycznej	Szt.	WIOŚ	1	0	0	Brak prowadzonych kontroli ze względu na brak konieczności (zgłoszeń)

² Uwzględniono również termomodernizacje wspólnot mieszkaniowych realizowane przez CTBS.

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Obszar interwencji	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Źródło danych o wskaźniku	Wartość wskaźnika			Obserwowany trend
				bazowa (2020 r.)	2021 r.	2022 r.	
Promieniowanie elektromagnetyczne	Wartość promieniowania elektromagnetycznego w punkcie pomiarowym	V/m	GIOŚ	0,25 (pomiar z 2018 roku)	1,7	Brak pomiarów	Wzrost (badania promieniowania elektromagnetycznego w latach objętych raportem prowadzono w innej lokalizacji, niż w latach wcześniejszych. Pomimo wzrostu promieniowania elektromagnetycznego, wartość promieniowania w dalszym ciągu wskazuje wartości dużo niższe od wartości dopuszczalnej.
Zasoby wodne	Liczba akcji promocyjnych w zakresie racjonalnego gospodarowania wodami	Szt.	Urząd Miejski w Czeladzi	1	1	1	Brak zmian (Działalność edukacyjna była prowadzona w placówkach oświatowych na terenie gminy)
Gospodarka wodno-ściekowa	Długość kanalizacji deszczowej	mb	Urząd Miejski w Czeladzi	37 131,38	37 288,38	- ³	Wzrost

³ Ze względu na brak zakończonych realizacji z zakresu budowy kanalizacji deszczowej nie jest możliwe podanie długości wybudowanej kanalizacji deszczowej na terenie miasta Czeladź w 2022 roku. Przekazanie informacji będzie możliwe po wykonaniu kompleksowych pomiarów geodezyjnych.

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Obszar interwencji	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Źródło danych o wskaźniku	Wartość wskaźnika			Obserwowany trend
				bazowa (2020 r.)	2021 r.	2022 r.	
	Procent mieszkańców korzystających z sieci wodociągowej	%	Czeladzkie Wodociągi sp. z o.o.	99,6	99,7	99,7	Wzrost
	Procent mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej	%	Czeladzkie Wodociągi sp. z o.o.	91,0	91,1	91,1	Wzrost
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	Ilość odpadów zebranych na terenie gminy	kg	Urząd Miejski w Czeladzi	14 647,58	14 955,779	14 000,380	Wzrost
	Masa odpadów zebranych selektywnie	kg	Urząd Miejski w Czeladzi	6 314,8011	6 423,033	5 872,91	Wzrost ⁴
	Masa wyrobów azbestowych pozostała do usunięcia	kg	Baza azbestowa	1 489 023	1 489 023	1 975 798	Na podstawie danych w bazie azbestowej nastąpił wzrost wyrobów azbestowych
	Liczba usuniętych dzikich wysypisk śmieci	szt.	Urząd Miejski w Czeladzi	12	28	37	Wzrost
Ochrona przyrody	Powierzchnia terenów zielonych	Ha	Urząd Miejski w Czeladzi	26,53	26,97	28,00	Wzrost

⁴ Za wyjątkiem roku 2022.

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

Obszar interwencji	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Źródło danych o wskaźniku	Wartość wskaźnika			Obserwowany trend
				bazowa (2020 r.)	2021 r.	2022 r.	
	Liczba przeprowadzonych waloryzacji	Szt.	Urząd Miejski w Czeladzi	0	0	0	Brak zmian
	Liczba obiektów prawnie chronionych	Ha	Urząd Miejski w Czeladzi	0	0	0	Brak zmian
Gleby	Liczba przeprowadzonych kontroli jakości gleb na terenie gminy	Szt.	GIOŚ	0	0	0	Brak zmian
	Powierzchnia rekultywowanych terenów ⁵	ha	Urząd Miejski w Czeladzi	32,65	5,31	3,26 ⁶	Spadek
Przeciwdziałanie poważnym awariom	Liczba zdarzeń o znamionach poważnej awarii na terenie gminy	Szt.	Urząd Miejski w Czeladzi	0	0	0	Brak zmian

5 Informację pozyskane z Wydziału Gospodarki Nieruchomościami, Spraw Lokalowych i Nadzoru Urzędu Miejskiego w Czeladzi.

6 Rekultywacja w trakcie realizacji do 2024 roku.

6. PODSUMOWANIE

Analizując stan środowiska na terenie gminy Czeladź na przestrzeni lat 2021-2022 można stwierdzić, iż nie uległ on pogorszeniu. Jednakże część komponentów na terenie gminy w dalszym ciągu zmagają się z problemami:

- Jakość powietrza – w dalszym ciągu w ramach rocznej oceny jakości powietrza na terenie gminy odnotowuje się przekroczenia wartości dopuszczalnych dla benzo(a)pirenu, pyłów PM10, pyłów PM2.5 (II faza),
- Gospodarka wodami – stan wód w analizowanych latach nie uległ poprawie. W dalszym ciągu stan wód powierzchniowych na terenie gminy ocenia się jako zły,
- Gospodarka odpadami – w dalszym ciągu na terenie gminy znajduje się znaczna liczba wyrobów azbestowych, które wymagają usunięcia. Dodatkowo w ostatnich latach zauważono wzrost liczby dzikich wysypisk śmieci.

Zmiany stanu środowiska widoczne są dopiero w dłuższej perspektywie czasowej, dlatego też niniejszy Raport z realizacji celów i działań, określonych w Programie ochrony środowiska nie jest jednoznacznym odzwierciedleniem efektów realizacji Programu. Zaawansowanie realizacji celów i działań ekologicznych jest zróżnicowane.

Realizacja działań w latach 2021-2022 zawartych w poszczególnych obszarach tematycznych daje podstawy do osiągnięcia przyjętych celów i priorytetowych kierunków działań Programu ochrony środowiska, zgodnych z polityką ochrony środowiska, a tym samym gwarantuje zrównoważony rozwój gminy. W ostatnich latach obserwuje się wiele pozytywnych trendów, które wpływać mogą na zmiany jakości środowiska:

- Systematycznie wzrasta zainteresowanie wymianą nieefektywnych kotłów węglowych. Mieszkańcy gminy coraz częściej korzystają z paliw gazowych jak i z możliwości przyłączenia do sieci ciepłowniczej,
- Wzrasta zainteresowanie mieszkańców montażem odnawialnych źródeł energii – coraz częściej mieszkańcy instalują na swoich posesjach instalacje fotowoltaiczne, ponadto wzrasta zainteresowanie pompami ciepła,
- Wzrasta liczba ścieżek rowerowych na terenie gminy,
- Widoczny jest wzrost inwestycji z zakresu rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, stopień zwodociągowania i skanalizowania gminy jest zadowalający,
- Wzrasta liczba odpadów na terenie gminy, które są zbierane w sposób selektywny,
- Corocznie na terenie gminy prowadzone są nowe nasadzenia, wpływając tym samym na zwiększenie terenów zielonych na terenie gminy,
- Prowadzona jest edukacja ekologiczna w szerokim zakresie.

Jako rekomendacje na kolejne lata realizacji Programu Ochrony Środowiska wskazuje się:

- Intensyfikację działań związanych z wymianą nieefektywnych kotłów węglowych oraz montażem odnawialnych źródeł energii w budownictwie wielo i jednorodzinnym,

**Raport z realizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024
z uwzględnieniem perspektywy na lata 2025-2028 za lata 2021-2022**

- Kontynuację działań na rzecz rozbudowy sieci wodociągowej i kanalizacyjnej oraz działań związanych z modernizacją infrastruktury dostaw wody i odprowadzania ścieków,
- Kontynuację szeroko pojętej edukacji ekologicznej, jako ważnego elementu działań prośrodowiskowych.

Spis tabel

<i>Tabela 1. Wynikowe klasy dla strefy śląskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.....</i>	<i>4</i>
<i>Tabela 2. . Opis fragmentu analizowanej drogi DK94.....</i>	<i>7</i>
<i>Tabela 3. Zestawienie obszarów objętych przekroczeniami dopuszczalnych poziomów hałasu na terenie gminy Czeladź.....</i>	<i>9</i>
<i>Tabela 4. Wykaz planowanych działań na drogach zlokalizowanych na terenie gminy Czeladź w ramach realizacji Programu ochrony środowiska przed hałasem dla powiatu będzińskiego do roku 2023.....</i>	<i>12</i>
<i>Tabela 5. Wyniki pomiarów promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy Czeladź w ostatnich latach.....</i>	<i>16</i>
<i>Tabela 6. Ocena JCWP płynących na terenie gminy Czeladź.....</i>	<i>18</i>
<i>Tabela 7. Wyznaczone cele środowiskowe dla JCWP na terenie gminy Czeladź.....</i>	<i>18</i>
<i>Tabela 8. Ocena jakości wód podziemnych na terenie gminy Czeladź.....</i>	<i>19</i>
<i>Tabela 9. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla JCWPd na terenie gminy Czeladź.....</i>	<i>19</i>
<i>Tabela 10. Charakterystyka ujęć wody, których właścicielem są Czeladzkie Wodociągi Sp. z o.o.....</i>	<i>20</i>
<i>Tabela 11. Długość sieci wodociągowej na terenie gminy Czeladź.....</i>	<i>21</i>
<i>Tabela 12. Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Czeladź.....</i>	<i>21</i>
<i>Tabela 13. Wykaz złóż wraz ze stanem zagospodarowania w rejonie gminy Czeladź.....</i>	<i>25</i>
<i>Tabela 14. Masa odpadów na terenie gminy Czeladź w latach 2017-2022.....</i>	<i>27</i>
<i>Tabela 15. Masa wyrobów azbestowych [kg] na terenie gminy Czeladź.....</i>	<i>28</i>
<i>Tabela 16. Ocena stopnia realizacji w latach 2021-2022 działań określonych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Czeladź na lata 2021-2024.....</i>	<i>34</i>
<i>Tabela 17. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska na podstawie wskaźników monitoringu określonych w POŚ oraz odniesienie do wartości bazowej.....</i>	<i>43</i>